

SPLOŠNO UMIKANJE ZAVEZNIKOV NA BALKANU. ZAKENKRAT JE VSE OD VISNO OD GRŠKE VLADE.

GRŠKA JE BAJE DOVOLILA N EMŠKIM, AVSTRIJSKIM IN BOLGARSKIM ČETAM, DA SMEJO PRITI V NJENO OZEMLJE. — AVSTRIJCI SO VJELI V TREH DNEH PREKO 6500 SRBOV. — POROČAJO, DA JE DOSPELO NEKAJ SRBOV V SOLUN. — VROČI BOJI V MEZOPOTAMIJI. — BOLGARI SO ZOPET ZASEDLI TROJE MEST. — MACKENSEN V CARIGRADU.

ZAVEZNIŠKA POROČILA.

Zavetniki se umikajo.
London, Anglija, 11. decembra. — Reuterjeva agencija je dobila iz Soluna brzjavke, da vlada na vseh balkanski fronti mir ter da se zavezniki v lepem redu umikajo.

Vest, da so Nemci zasedli Gevgelija, je neresnična. Iz Amsterdama naznanjajo centralni poročevalski agenturi, da je rekel bolgarski ministrijski predsednik Radoslavov, da imata Avstrija in Nemčija na Balkanu več kot en milijon vojakov.

Bolgarska zmaga.
Rim, Italija, 11. decembra. — Iz neke atenske brzjavke je razvidno, da so se vršili 10. decembra na celi fronti zelo vroči boji, in da se je Bolgarom slednje noč uspelo zavzeti nekaj francoskih postojank pri Demir Kapu. Angleži dobivajo še neprestano ojačenja.

Koncentracija ruskih čet.
Pariz, Francija, 11. decembra. — Po mestu so začele krožiti govornice, da koncentrirajo Rusi v bližini rumunske meje ogromno množino vojakov. Te čete imajo najbrže namen, udariti skozi Rumunsko v Bolgarsko. Če je na tem kaj resnice, se dosedaj še ni moglo dognati.

Mackensen v Carigradu.
Rim, Italija, 11. decembra. — Iz Aten poročajo, da je dospel v Carigrad nemški general Mackensen z dvema bavarskimi polkoma in več artilerijskimi baterijami. Včeraj je bilo poročano, da je sprejel avstrijski cesar Mackensena v avdienci. Naloga nemških čet je prepediti zaveznike z Galipolisa.

Obstreljevanje francoskih postojank.
Pariz, Francija, 11. decembra. — Oficijsko se naznanja, da so Turki obstreljevali francoske postojanke na Galipolisu in so prizadeli Francozom precejšnjo izgubo. Ko je stopila francoska artilerija v akcijo, so se morali Turki umakniti.

15 milj od grške meje.
London, Anglija, 12. decembra. — V Sofiji je bilo razglašeno, da so Bolgari, ki peče zaveznike, oddaljeni samo 15 milj od grške meje. Tozadevno poročilo se glasi: — Mi neprestano prodiramo ob obeh bregovih reke Vardar in južno od Kosturina. Francozi in Angleži se obupno bore, pa jim vse skupaj nič ne pomaga. Zavezni smo že Valandovo, Rabrovo in Hubovo; to so mesta, ki bodo za nas zelo velikega strategičnega pomena.

V Hubovem smo zaplenili 500 zabojev municije in 20.000 kil pesnice. Naše izgube niso velike, docim je izgubil sovražnik že veliko vojakov.

Vahudin Jel Struge je že v naših rokah.

Angleži pripoznavajo.
London, Anglija, 12. decembra. — Danes je bilo izdano tukaj sledeče poročilo: — Ko je deseta divizija odbila vse sovražniške napade, se je umaknila zapadno od Dorainskega jezera v dobro utrjeno postojanko. — Bolgari so bili v veliki premoči. Ker so ceste in poti v izvanredno slabem stanju, nismo mogli vzeti seboj vseh topov.

Pariška vest.
Pariz, Francija, 12. decembra. — Vojno ministrstvo naznanja:

Avstrija in Italija.

Avstrijski so uspešno obstreljevali Jakin. — Italijani so se pri Monte Vies umaknili.

Dunaj, Avstrija, 12. decembra. — Avstrijske vojske ladije so obstreljevale pristanišče Jakin (Ancona) in napravile veliko škodo. Kolodvor, električna centrala in več drugih hiš je porušeni.

Iz avstrijskega glavnega stana poročajo:

Na italijanski fronti se vrše neprestano vroči artilerijski spopadi. Italijanska infanterija, ki je napadla naše postojanke pri Mt Vies, se je morala umakniti. Obsoški fronti je položaj neizpremenjen. Razen majšjih prask pri gori sv. Mihaela in pri Tolminu, se ni ničesar posebnega pripetilo.

Rim, Italija, 12. decembra. — Uradno poročilo se glasi: — V Judikariji smo zavzeli nekaj višin, ki so za nas izvanredno velikega strategičnega pomena. Nad Benetkami se je bil pojavil včeraj neki avstrijski letalec, pa se je takoj umaknil, kakorhitro so stopile naše baterije v akcijo.

Ruski poslanik Savinski v Bukarešti.

Bukarešti, Rumunsko, 11. dec. — Ruski poslanik Savinski, ki je, kakor znano, radi boleznii Sofijo šele sedaj zapustil, kjer je konferiral z Bratianom, Take Jancusom in drugimi politikmi ter je bil tudi od kraljice in kralja sprejet v avdienci.

„Adeverul“ priobčuje razgovor, v katerem Savinski trdi, da ga intervencija Bolgarije na strani centralnih držav ni presenetila. Ali bo Rusija proti Bolgarom nastopila, ali ne, o tem se Savinski ni hotel naravnost izjaviti, opozarjal pa je na koncentracije ruskih čet v južni Besarabiji. Glede svoje avdience pri kralju, je dejal, da je z njim o politiki le malo govoril, ker je rumunski kralj strogo konstitucionalen vladar. Končno je Savinski izjavil, da so vse govornice o bližnjem se miru tendencijske izmišljotine in da bo Rusija bolj kakor kdaj, odločena nadaljevati boj do zmagovitega konca.

Vojni svet v Parizu.

Pariz, Francija, 11. decembra. — „Agence Havas“ poroča: Angleški ministri: Asquith, Grey, Lloyd George in Balfour so imeli razgovor z Briandom, Gallieniem Lacazem in Joffrejem. Ta prvi vojni svet bo dal povod k nadaljnjim sestankom, katerih se bosta udeležila tudi Rusija in Italija.

Slovenci.

Kratek zgodovinski pregled.
Koliko nas je in kaj smo dosegli v skoraj tisočletnem boju.

Slovenci se zanimamo in zavzemamo za vse mogoče stvari, zasledujemo svetovno zgodovino, skraj vsi narodi so nam znani, zani zase se pa veliko premalo zanimamo. — Dolžnost vsakega Slovenca bi bila, če vsaj površno poznati zgodovino slovenskega naroda. — Najprej pridemo mi, potem šele drugi. V solt se nismo veliko učili od Slovencev. Vlada je naročevala učiteljem, da nas morajo učiti od kdaj do kdaj so vladali avstrijski cesarji, ni jim pa skoraj dovolila, da bi nas seznanili z našimi velikimi močmi in z našo zgodovino. Rojak pri de gotovo v zadrego, če ga vpraša tujece kako je bilo z nami in na kakšen način smo se povpseli do tako visoke stopinje.

Vedoč, da bomo rojakom zelo ustregli, smo priobčili v letošnjem Slovensko-Ameriskem Koledarju kratko zgodovino slovenskega naroda. Kdor je prebere, ima že vsaj mal poledarju dobiti še veliko drugih zanimivih člankov, lepih povesti, šale in drugih zanimivosti. Stane samo 35 centov.

Naročite ga pri: **SLOVENIC PUBLISHING CO., 82 Cortlandt St., New York, N. Y.**

Kitajsko cesarstvo.

Kitajska je zopet postala cesarstvo. — Yuanšikaj. — 1993 poslancev za monarhijo.

Peking, Kitajsko, 11. decembra. — Yuanšikaj, dosedanji predsednik republike Kine, je postal kitajski cesar. Toliko časa je uplival na državni svet, da mu je nudil prestol, katerega je z največjim veseljem zasedel.

V državnem zboru se je vršilo glasovanje. Ker je bilo izmed 2043 poslancev 1993 za cesarstvo, je Yuanšikaj odstopil od predsedništva in zasedel cesarski prestol. Ni treba skoraj omenjati, da so vsi poslanci pod vplivom vladne stranke. Vse je bilo že vnaprej urejeno in preračunljeno.

Po glasovanju je naprosil državni svet Yuanšikaja, da naj sprejme cesarsko krono, kar je seveda brez obotavljanja storil. Do svečanega kronanja bo fungiral še kot predsednik.

Tokio, Japonsko, 11. decembra. Japonska bo poslala kitajski vladi noto, v kateri ji bo zagotovila, da bo še znanprej njena prijateljica.

Ruske grožnje.

„Times“ javljajo iz Petrograda: — Ruski krogi zasledujejo dogodke na Grškem z vedno večjim zanimanjem. Ako pripravljajo kralj Konstantin in njegovi svetovaleci nov manever proti Srbom in njihovim zaveznikom, potem ne preostaja četverozevezi ničesar drugega, kakor da opozori atenski kabinet, da se grško glavno mesto ne nahaja izven dosega topov ententnega brodograja.

Iz italijanske poslanske zbornice.
Rim, Italija, 11. decembra. — V italijanski poslanski zbornici je prišlo danes do velikih nemirov, ko je socialist Ferri ostro kritiziral italijansko vojno politiko. Zakteval je, da naj se osnuje poseben odbor, ki bo kontroliral vojaške stroške.

Narodnjaki so mu očitali, da sta se z Giolittijem zaklela strogolagiviti sedanjim kabinet. — Salandra upa, da bo jutri zbornica mirno nadaljevala svoje delo. Nekateri so prepričani, da se bodo jutri prizori zopet ponovili.

Angleži in španski princ.

„Berliner Tageblatt“ poroča iz Santa Cruz, da so na Španskem zelo ozlovoljeni nad ravnanjem Angležev proti princu Manuelu Salm-Salmu. Pred izbruhom vojne so Angleži povabili princea, ki je potoval s svojo soprogo, neko avstrijsko nadvojvodinjo, da naj obišče angleško Južno Afriko. Ko je izbruhnila vojna, so spravili Angleži princea in njegovo soprogo kot vjetnika v neko koncentracijsko taborišče, kjer so ravnali z njima tako strogo, da je bilo življenje princese resno ogroženo. — V sled posredovanja kralja Alfonza so odkazali Angleži princu Gibraltar za bivališče. Samo enkrat na teden je smela princeza obiskati svojega soproga v navzočnosti straže. Vsa prizadevanja kralja Alfonza doseči za princea olajšave, so bila brezuspešna. Korespondenco za princea, tudi ono s pečatom španskega dvora, odpirajo. Zaboje za vinom in darili, ki jih pošilja kraljica-mati princu, zaplenjujejo.

Za centralne države.

Bukareški „Epoca“ javlja, da je opažati med rumunskimi kmeti gibanje, ki naj rumunsko ljudstvo prepriča o pravilnosti vladne politike. Na čelu tega gibanja stoji učiteljstvo, vlada pa je podpira.

Razširja se tudi brošura, ki pravi: 70 odstotkov rumunskega prebivalstva so kmeti, ki želijo najboljše otnošaje z Avstrijo.

Težki topovi za Dardanele.

Berlin, Nemčija, 11. decembra. — „Lokalanzeiger“ poroča iz Lugana: — Italijanski poročevalce Magrini poroča „Secolu“ iz Soluna, da so dospeli preko Bolgarske v Carigrad prvi težki topovi, določeni za Dardanele.

Vzhodno bojišče.

Rusi so se morali na nekaterih mestih umakniti. — Iz okolice Čartoriska. — Hindenburg.

Berlin, Nemčija, 12. decembra. — Poročilo, ki ga je izdal veliki nemški generalni štab se glasi:

Slabe ruske kolone, ki so obstreljevale naše postojanke južno od Drine, so se morale umakniti.

Južno od Pinska smo odbili vse sovražniške napade.

Dunaj, Avstrija, 11. decembra. Avstrijsko-ogrsko vojno ministrstvo naznanja:

V Voliniji smo pregnali iz okolice Čartoriska ruske proizvodvalne oddelke. — Na ostali fronti vlada mir.

Pariz, Francija, 12. decembra. „Petit Parisien“ je dobil iz Petrograda poročilo, da se je general Ruski, poveljnik severne ruske armade takole izrazil o generalu Hindenburgu:

Nemci niso mogli poslati proti nam boljše poveljnika kakor je general Hindenburg. Ker rabijo Nemci veliko topov in veliko vojaštva na zapadnem bojišču, so vojniki na vzhodni fronti tako zavarovali svoje pozicije, da se jim skoraj ne more priti do živcega. — Nemška težka artilerija je veliko boljše od naše. To se bo seveda še vse izpremenilo, ker smo sedaj z vsem dobro preskrbljeni in dobivamo vse potrebno naravnost iz Petrograda. — Vsakemu je znano, da imamo dovolj rezerv. Kmal bo prišel dan, ko bomo stopili zopet v ofenzivo in pregnali sovražnika iz našega ozemlja.

Novo železnice v Turčiji.

Berlin, Nemčija, 11. decembra. — Iz Carigrada poročajo, da je zbornica potrdila izdajo podrugega milijona funtov za gradbo tehle železnice:

Angora-Erzurum, Trzerum-obal Črnega morja, Muratli-Rodosto ob Marmarskem morju, stranska proga od železnice Angora-Erzurum do Črnega morja, nadalje Samsur ob Črnem morju-Sivas, Usunkepri v turški Trakiji-Kešav-Marmarsko morje. Železnice Angora-Erzurum je 36 kilometrov že dograjnih.

Pozor, pošiljatelji denarja

Denarne pošiljate v Avstriji, bodemo sprejemali kljub vojni Italijo, pošta gre nemotljivo preko HOLANDIJE in SKANDINAVIJE.

Zadnja poročila nam namanjajo, da se denarne pošiljate ne izplačujejo v južni TIROLSKI, v GORIŠKEM, DALMACIJI in de loma v PRIMORJU. — Za de ISTRE, KRANJSKO vso in enake spodnji ŠTAJER in druge notranje kraje pa posluje pošta kakor v mirnih časih, seveda traja pošiljanje in izplačevanje kaka dva tedna dalj, nego v mirovnihih razmerah.

Od tukaj se vojakom ne more denarja pošiljati, ker jih vedno prestavljajo, lahko pa se pošlje soročnikom ali znancem, ki ga od tam pošljejo vojaku, ako vedo o njegovem naslovu.

Denar nam pošljite po „Domestic Postal Money Order“, ter pri ložite natančni Vaš naslov in osebe, kateri se ima izplačati.

K	\$	K	\$
5....	.90	120....	17.80
10....	1.65	130....	19.25
15....	2.40	140....	20.75
20....	3.15	150....	22.20
25....	3.85	160....	23.70
30....	4.60	170....	25.20
35....	5.35	180....	26.65
40....	6.10	190....	28.15
45....	6.85	200....	29.65
50....	7.55	250....	37.00
55....	8.30	300....	44.40
60....	9.05	350....	51.80
65....	9.80	400....	59.20
70....	10.60	450....	66.60
75....	11.25	500....	74.00
80....	12.00	600....	88.80
85....	12.75	700....	93.60
90....	13.50	800....	108.40
100....	14.80	900....	133.20
110....	16.30	1000....	147.00

Ker se cene sedaj jako spreminjajo, naj rojaki vedno gledajo na naš oglas.

TVERKA FRANK SAKER, 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

BESEDILO ANCONA NOTE.

NOTA, KI SO JO POSLALE ZDRUŽENE DRŽAVE GLEDE POTOPA PARNIKA „ANCONA“, JE ZELO OSTRA. — POSTOPANJE PODMORSKEGA ČOLNA JE OZNAČENO KOT BARBARSKO IN NEČLOVEŠKO. — STALIŠČE ZVEZNE VLADE.

Washington, D. C., 12. decembra. — Nota, ki so jo poslale Združene države Avstriji glede potopa parnika „Anconea“, se glasi:

Državni departement, Washington, 6. decembra 1915.

Prosim, izročite avstrijskemu zunanjemu ministru sledečo noto:

Iz zanesljivih informacij, katere smo dobili od ameriških in drugih potnikov, ki so se rešili z „Anconea“, je razvidno, da je 7. novembra neki podmorski čoln, ki je imel na sebi avstrijsko zastavo, oddal na parnik strel. „Anconea“ je hotela potem pobegniti, toda podmorski čoln jo je dohitel in ustavil. Predno so mogli mornarji in potniki stopiti v rešilne čolne, je oddal podmorski čoln še več strel na „Anconea“ in jo slednjič torpediral. To se je zgodilo kljub temu, da je bilo na krovu še veliko oseb.

Izvedli smo nadalje, da se je s parnikom vred potopilo veliko oseb, med njimi tudi precej državljanov Združenih držav.

Zvezna vlada je dobila od avstrijske admiralitete poročilo, v katerem je omenjeno, da je bila „Anconea“ torpedirana, ko so bili na krovu še ljudje.

Avstrijski vladi je dobro znano, na kakšnem stališču stoji vlada Združenih držav glede torpediranja potniških in trgovskih parnikov. Kljub temu, da je avstrijska vlada o vsem dobro poučena, je vendarle avstrijski kapitan zapovedal potopiti ladjo, o kateri je vedel, da je ne bi mogel peljati kot vojni plen v kako avstrijsko pristanišče.

Pe mnenju Združenih držav je omenjeni kapitan prekršil principe ljudskega prava in humanitete s tem, da je „Anconea“ obstreljeval in torpediral, predno so se zamogli potniki in moštvo rešiti. Ta kapitanov čin se ne more smatrati za nič drugega kakor za premissljeno klanje neoboroženih in nekomatantnih oseb. Ladija se namreč ni popolnoma nič branila in tudi uteči ni nameravala. Na drug način se ne more raztolmačiti tega slučaja.

Vlada Združenih držav je prišla torej do zaključka, da je delal poveljnik podmorskega čolna proti svojim inštrukcijam, ali pa da je avstrijska vlada pozabila dati poveljnikom podmorskih čolnov potrebne inštrukcije, ki so v soglasju z ljudskim pravom in principom človekoljubja. Zadnjeje vlada Združenih držav skoraj ne veruje.

Najbrže je poveljnik podmorskega čolna to napravil na svojo roko in se ni zmenil za razne inštrukcije in navodila.

Zvezna vlada zatorej zahteva, da smatra avstrijska vlada potop „Anconea“ kot nepostaven čin, da kaznuje častnika, ki je povzročil to katastrofo ter da plača odškodnino za one ameriške državljane, ki so se pri tej priliki potopili, oziroma so bili ranjeni.

Vlada Združenih držav je skoraj prepričana, da bode avstrijska vlada spoznala resnost tega slučaja in takoj ugodila zgorajšnjim zahtevam. Avstrijska vlada menda vsaj ne bo sankcionirala čina, katerega smatra ves civiliziran svet za nekaj nečloveškega in barbarskega. Menda vsaj ne bo zagovarjala umora in smrti nedolžnih ameriških državljanov.

Lansing, državni tajnik.

Perzija.
London, Anglija, 11. decembra. — Drugi državni tajnik, lord Robert Cecil, je izjavil v angleški poslanski zbornici, da so odšla ruska ojačenja v Teheran, da ščitijo divjoplaste in podanike ententnih držav. Angleška vlada želi ostati v prijateljskih odnosih s perzijsko vlado, če hoče ta res storiti vse, da prepreči napade na uradne osebe Anglije in zaveznikov.

Potopljen angleški parnik.
London, Anglija, 11. decembra. — Reuterjev urad poroča: Angleški parnik „Treneglos“ (3886) ton je bil potopljen.

Konfiscirano premoženje.
Brnsko deželno sodišče je proglasilo konfiskacijo premoženja bivšega knjigovodje Josipa Zamazala iz Brodca pri Prerovu, ki je obtožen špijonaže.

Proces proti Zamazalu in njegovim tovaršem se je pričel 6. decembra na Dunaju.

Fordova ekspedija.
London, Anglija, 11. decembra. — „Morning Post“ se sporočila, da bo Nemčija najbrže dovolila Fordovi družbi izkreati se v nemškem ozemlju in odpotovati skozi Nemčijo v Svico. — To bi se zgodilo seveda le v slučaju, če bi nizozemska vlada ne dovolila, da bi se vršila v Amsterdamu mirovna pogajanja.

ROJAKI POZOR!
Ker nam letos nikakor ni mogoče dobiti PRATIK iz starega kraja, opozarjamo vse cenjene rojake in rojakinje, da naj pridno naročajo naš Koledar.

SLAMNIKARJI — POZOR!

Ker nismo bili natančno informirani, smo včeraj sporočili, da je generalna stavka že napovedana. To se dosedaj še ni zgodilo, pač pa bo prihodnji teden splošno glasovanje in pri tej priliki se bo vse uredilo. Če se bossi ne bodo hoteli ukloniti, je samoobsebi umevno, da bo napovedala M. & L. Straw Hat Workers Union Local No. 24 U. C. H. & C. M. of N. A. ter unija blokarjev Local 42 generalno stavko. — Prvi pogoj je, da ste vsi organizirani.

Toliko v pojasnilo.

GLAS NARODA (Slovensko Dnevno)
Owned and published by the
Slovensko Publishing Co.
LOUIS BENEDEK, Treasurer.
Mass of Business of the corporation and
addresses of above officers:
36 Cortlandt Street, Borough of Man-
hattan, New York City, N. Y.

GLAS NARODA
(“Voice of the People”)
Subscriptions yearly \$3.00
Advertisement of agreement.

AMERICAN ASSOCIATION OF
MEMBERSHIP LABEL
TRADE MARKS

Nekaj o miru.

“Če se oglašijo sovražne vlade
s takimi predlogi za splošen mir
... njih bomo obravnavali in pre-
tehtali”, je oznanil angleški mi-
nistriški predsednik v poslanski
zbornici v odgovor na zadnevno
vprašanje nekoga socialističnega
člana zbornice. — Štirindvajset
ur kasneje pa je rekel nemški ce-
sarski kancelar, tudi v odgovor na
podobno vprašanje socialističnega
člana v Reichstagu: “Če bodo
začeli naši nasprotniki z mirovni-
mi pogoji, ki bodo v skladu z
dostojanstvom in varnostjo Nem-
čije, nam pripravljani se o njih
pregovarjati ter jih obravnavati.”
— In imamo takorekoč na
dani pravi možnosti in upe na
morebiten mir. Očitno pa ostane
zadaj samo še pri upih in
prav malo kažejo vojnoje vlade,
da resno mislijo na kak mir.
Ljudstvu, ki postaja že nestrpno,
vržejo zrno upa. — to je vse.

Svedča se vsaka stranka brani,
da bi prva začela. Bržčas si še no-
bena stranka ni prav na jasnem
glede pogojev, pod katerimi bi
bila pripravljena skleniti mir. Go-
vorice, neuradne in poluradne, so
se širile po metropolah bojujočih
se držav ter se počale na ta ali oni
način z mirovnim vprašanjem in
obravnavale možnost povrnitve
zavzetega ozemlja, plačilo vojnih
odškodnin, svoboda vsega vodov-
ja in o drugih stvareh se je raz-
pravljalo.

Do sem sta se še obe stranki
strinjale v tem, da si želita le tak
mir, — ki bo stalen in trajen za
vse čase. Očitno je, da nobena
stranka ne mara videti svojih ve-
likanskih izgub, žrtvovanih brez
vsega uspeha in vidika v boljše
budućnost. Nočejo, da bi bila po-
sledica te vojne le oboroženo pre-
mirje, v katerem bi se vsi narodi
in države zopet začeli mrzlično
pripravljati za prihodnjo vojno.
To pa je tudi edino dejstvo pri
govorinah o miru, ki so se poja-
vile v zadnjem času in ki nam da-
jejo poguma in malo upa.

Kako pa je trajen mir sploh
mogoč? Zavezniki uvidevajo, da
je edina pot ta, da se popolno raz-
bije in uniči Nemčijo ter njeno
gospodarsko in vojaško silo.
Bethmann-Hollweg pa je pred
par dnevi govoril v prid Nemčije,
češ, “hočemo le tak mir, ki nam
bo prinesel zagotovilo, da se voj-
na ne bo nič več povrnila”, ven-
dar ni obenem povedal, kako si
to zagotovilo ali gotovost pred-
stavlja. Če tudi on misli, da je
premaganje in popolno uničenje
nasprotnikov in njih sile edina
pot in edino zagotovilo za trajen
mir, potem svedča ne smemo pri-
kazovati ničesar drugega, kakor
nadaljevanje vojne, dokler ne o-
stane ena ali druga stran zmago-
valka nad nasprotno.

Navzlic temu, da je bila pot, ki
jo je imel še pred seboj, jako na-
porna, se je ni strah. Prav nič ga
ni skrbelo, da bi ne došel do ko-
že, katero je videl v luninem svi-

ZA VSEBINO OGLASOV
ODGOVORNO NE UPRAVNI
ŠTYO NE UREDNIŠTYO.

Dopis.

Franklin, Pa. — Tukajšnje de-
lavske razmere bi bile dovoljne,
ako bi bossi ne sikanirali delav-
cev in ako bi se kompanije pri ta-
ko velikih dobičkih tudi spomnile
malo delavstva. Plače so tako ma-
lenkostne, da komaj zadostujejo
za vsakdanje potrebe. Po večini
so si tega krivi sami delavci, kaj-
ti med njimi vlada še nezaved-
nost in za strokovne organizacije
jim še mar ni. Da bi čitali prave
delavske liste, jim še na misel ne
pride. In dokler bodo delavstvo
tavalno v temi nevednosti, ne bo
izboljšanja. Kako malo so zaved-
ni, so pokazali pri zadnjih volit-
vah. — Obenem moram tudi po-
ročiti, da je iz naše srede pobra-
la neizprosna smrt po dolgotrajni
bolezni v najlepši možki dobi, v
starosti 45 let, povsod znanega
trgovca z grocerijskim blagom in
posestnika Ivana Debeve, podo-
mače Kajzarjevega iz vasi Padeš
pri Borovnici na Kranjskem. Um-
rlji je bil v Ameriki čez 15 let
ter si je služil vsakdanji kruh dol-
ga leta po raznih rudnikih, kjer
si je tudi nakopal bolezen, katera
je bila kriva njegove prezgodnje
smrti. Umrlji je bil član društva
Zaveznik št. 3 S. D. P. Z., dru-
štva sv. Cirila in Metoda št. 16
J. S. K. J. in German Beneficial
Union v Johnstownu, Pa. Dru-
štvo Zaveznik je poskrbelo za
krasen pogreb, katerega se je u-
deležilo mnogo občinstva, v dok-
az, da je bil umrlji med tukajš-
njimi splošno priljubljen. Tudi
vsa društva so položila nepozab-
nemu bratu krasne vence na kr-
sto pokojnika. Pogreb je spreml-
jalo tudi slovenska godba iz
Moxham, katera je pokazala, da
je kos svoji nalogi. Pokopali smo
ga na hrvaško pokopališče v
Cambria City, Pa. Ob njegovem
vsemu žaluježu žena Ivanka
rojena Kusler, hčerka Julija, stara
10 let, brat Josip v Ameriki in
mati v stari domovini. Naj mu
bode lahka zemlja v tujini! —
J. K.

POGREB.

Slika iz življenja koroških
Slovencev.
(Konec.)

Nekaj časa so se videli drug
drugega, ko so bili začeli stopati
navkreber, potem pa so se oni tri-
je skrili Jurčku. Stopal je počasi,
s težavo po drsečem snegu. Pri
vsaki stopinji, ki jo je storil, je
moral napeti vse svoje moči, delo-
ma zbog tega, ker je imel hudo
strmino pred seboj, deloma, ker
je bila skorja zamrzelga snega ta-
ko močna in trda, da je moral
vsakokrat jako visoko privzdigniti
nogo, ako jo je hotel prebiti
in potlačiti.

Toda vendar je šlo! In morda
je bilo baš to vzrok, ker se je mo-
ral tolikanj truditi pri vsaki stop-
inji, da se je nekako raztresel in
da so ga jele zapuščati one temne
misli, ki so ga mu čile poprej. Do-
li v dolini mu je bilo tako tesno
pri sreju; čim više pa je prihajal,
tem laglje mu je postajalo v pr-
sih. Semtertja se je ustavil neko-
liko, da bi si odpočil. In pri takih
prilikah se je ozrl vselej z nekim
posebnim zanimanjem na čudovito
razsvetljene snežnike, ki so se
v njegovi neposredni bližini tako
veličastno dvigali v jasno nebo...
Svoj živ duh se ni oziral s toliko
pozornostjo nanje kakor nočoj in
še nikdar se mu niso zdeli tako
prijetni in lepi kakor zdaj. Z ne-
kim navim veseljem jih je gledal,
kakor bi jih ne bil videl še
nikdar. In vsa zemlja se mu je za-
čela zdeti lepa. Občutil je, kar ni
občutili dozdaj še nikdar, vsaj ta-
kó živo ne, krasoto stvarstva in
zavedajoč se tega svojega čuta, je
postajal nekam zadovoljen in ve-
sel. Preobvladalo ga je hkratu
prepričanje, da se vendar še iz-
plača živeti na tem svetu. V tem
njegovem prepričanju so imele iz-
vorno menda tudi njegove misli, ki
jih je izražal s tem, da je zdajpa-
zdaj vzkliknil sam zase:

“Eh, bom že kako, bom že
kako!”

Vinski duh, katerega ni bil na-
vajan in ki mu je izpočetka težil
glavo, se mu je bil razpršil in uč-
nek vina se je kazal samo še v
tem, da se je čutil nekako pogum-
nega, podjetnega.

Navzlic temu, da je bila pot, ki
jo je imel še pred seboj, jako na-
porna, se je ni strah. Prav nič ga
ni skrbelo, da bi ne došel do ko-
že, katero je videl v luninem svi-

tu čepeti nad seboj in ki ga je,
kakor se mu je zdelo, tako prijaz-
no vabila navzgor.

Noge so mu pač postajale že
trudne, tresle so se mu in šibile.
In temu je pripisoval, da jih ni
več tako krepko potiskal v sneg
in da mu je semintja spodrsnilo.
Nekolikokrat je bil vsled tega že
pokleknil v sneg. A to ga ni spr-
avilo v slabo voljo.

“Hudimana vendar, tako pa še
nikdar nisem hodil domov kakor-
nočoj!” je dejal dobrovoljno, ko
je bil padel zopet na zobe. “Ne-
takega pa še ne!”

Ko se skloni pokoncu in hoče
spet naprej, ostrmi pred nenavad-
nim prizorom, ki se je v tistem
hipu pojavil nad njim. Blesteč
meteor je prišel preko neba, za-
grnil ga naprej v rdečo, potem v
zelenkasto in modro luč, pa je iz-
ginil nad Ojstrico.

Jurčkove oči so običale na me-
stu, kjer je bila po njegovem
imenu izginila prikazen. Prva
njegova misel, do katere se je po-
vzpeli, vzdravnivši se iz strmenja,
je bila dokaj egoistična.

“Ko bi jaz to imel, kar je pad-
lo zdaj ondi doli!” je dejal sam
pri sebi. Bil je prepričan, da je
bila to najmanj debela kepa zla-
ta, če ne celo diamant ali kak
drug dragocen kamen, ki je žarel
tako... Precej nato pa mu šine
preko možgan:

“Ali pa so bila nebesa odprta!
Morda mi je pa dala Urška zna-
menje z nebes...”

Bil je malo pozabil nanjo, zdaj
pa se je je spet spomnil. In bolj
in bolj se mu je utrjevala misel,
da ni moglo biti to nič drugega.
“Eh, saj vem, da si v nebesih,
vem!” je mrmljal sam zase.

Prezvet od tega, kar je ravno-
kar videl, ni več dosti pazil na
svoje stopinje. Dospel je bil na
jako str mkranj, ko se mu iznova
izpodsne. A zdaj ni padel na ko-
lena in sneg se ni vdrl pod njim.
Začel se je pomikati nizdol po
gladki sneženi skorji.

“Oho... kam pa, kam!... Ču-
no sem pa gori plezal toliko
časa!...”

Prvi tremutek mu je bilo skoro
na smeh ob taki vožnji. Vino je še
vedno malo delovalo v njem.
Spomni se, kako se je večkrat kot
majhen deček spuščal tako po
snegu... Toda hkratu se zave,
kje je in da mu je izpodletela no-
ga na kraju, katerega se je radi
njegove strmine bal, tudi če snega
ni bilo. In hipoma mu je bilo jas-
no tudi, da je njegov položaj
skrajno opasen, ako se mu ne po-
sreči obdržati se kje.

sem izrezal “inozemske dopise” in
sicer iz enostavnega razloga, ker
je v njem polno zanimivih pomot.

Pod naslovom
“Dopis s Sumatre”,
poroča se sledeče:
“Naš otok je sedaj lastnina
Stamfordove obojtelji, katera je do-
bila vso velikano deželo potom
srečkanja in sicer tedaj, ko je bilo
igranje na borzi na Južnem Paci-
fiku najbolj razvito. Ves otok je
obdan z neizmernim morjem, ka-
teremu ima v tukajšnjem kraju do-
kaj slan okus in sicer v toliki me-
ri, da tam, kjer solnce morsko vo-
dlo posuši, vedno nekoliko soli o-
stane. Poletja so pri nas izvanred-
no vroča, dočim so zime najbrže
mrzle; vendar se pa o tem za se-
daj še ne more ničesar gotovega tr-
dit, kajti živo srebro v toplomeru
se pri nas tudi po zimi ne krči,
kakor je to navada v severnih kra-
jih. Naravna posledica temu je,
da pri nas toplomerov sploh ne po-
trebujejo, ker so brezpomembni.

Med rastlinjem je pri nas naj-
bolj razširjeno takozvano poprovo
drevo, tudi kruhovih drevces in-
namo v izobilju. Ker imamo pri nas
dovolj popra, so tekom minulega
stoletja v Londonu ustanovili do-
brodelno društvo, čegar glavni na-
men je dobavljati tukajšnjim do-
mačinom potrebni očet in ostrige,
katere brez popra itak niso mnogo
vredne. Ostrige, katere je potem
imenovano dobrodelno društvo po-
slalo iz Londona na Sumatro, so
pa bile one, ki jih imenuje london-
sko prebivalstvo “domačine”; po-
sledica tega je bila, da sumatraški
domačini niso hoteli jesti skolkj,
pač so pa londonsko slaščico nado-
mestili s tem, da so pojedli ome-
nomarje, ki so jim pripeljali dar
iz Velike Britanske. — To infor-
macijo sem dobil med najstarejši-
mi prebivalci tukajšnjih krajev in
za njeno istinitost mi jamči neki
domačin, ki smatra misijonarje za
najboljše deklkatose. Kakor se
traj, je on tudi najboljši kuhar na
otoku.

Za časa poprove žetve je tukaj-
šnje prebivalstvo, posebno pa o-
no, ki se bavi z žetvijo, izpost-
rjeno raznim neprilikam, katere
vse pa nadkrijujejo neprestano
kihanje. To kihanje postane včas-
ih tako nezno, da nesrečni ki-
halci nehoté z nepopisno naglico
reko nazaj in sicer po rakovem na-
činu, ne da bi se jim bilo treba o-
brniti. In ker ti nesrečni ljudje
nimajo oči na zadnjem koncu, se
večkrat pripeti, da se zaleti v ska-
le, ali pa da padejo v brezdna,
vsled česar se vsako leto pripeti
neštevilno nesreč. Ker se prebi-
valstvo za časa poprove žetve hr-
ni izključno le z poprom, je pov-
sem naravno, da so ljudje tedaj
zelo neprijetni, in da jih vsaka,
tudi najmanjša žalitev spravi v
nepopisno jezo.

Neki mladenič, ki je obolel za
“poprovo mrzlico”, kakor se ta
bolezni tukaj imenuje, je nekoga
svojega soseda do nezavesti prete-
pel, ker mu je slednji ukradel ne-
kega ostarelega sorodnika. Konč-
no so ga vendar pomirili s tem,
da so mu podarili prešiča one pa-
me, katero krščeni židje nazivlja-
jo “peceavi” in katere lahko uživa-
jajo, kadar se postijo.

Tudi kruhovega drevja je tukaj
v izobilju, in veče teh drevces so
poznane tudi v Evropi in Ameri-
ki pod skupnim imenom “macaroni”.
Manjše vejice se imenujejo
“vermicelli”. Te vejice imajo nekak
živalski duh, kar je posebno opa-
ziti v juhi, ki je zakuhana s taki-
mi vejami. Macaroni, ki prihaja-
jo v promet v obliki cevi, so do-
movina posebne vrste žuželk, ka-
te so potem šele nevarne, ko se
skuhajo. Vsled tega je vlada tu-
kajšnjega otoka izdala strogo od-
redbo, koja določa, da se niti ene
veje kruhovega drevca ne sme
prodati v inozemstvo, ako ni o-
premljena z malo metlico, tako da
se zamore v slučaju potrebe te
veje od znotraj omesti. Na poti v
inozemstvu se pa te vejice običaj-
no pogube ali so pa ukradene in
tako so macaroni običajno polni
žuželk, ko pridejo v prodajalne. K-
sreči pa te žuželke navadno pogi-
nejo vsled ostarelosti in tako so
nezgode vsled njih zelo redke.

Sadovi kruhovega drevca so
navadne vroče zemlje, dočim se
piškoti dobivajo od kokovih palm.
Potem — — — toda to naj za-
dostuje. Iz vsega tega lahko raz-
vidite, da se mnogo podatkov ne
vzjema, in tako je boljše, zamolčati
ime onega lista, ki je objavil ta
dopis.

Rad bi izvedel za naslov KARLA
FEROL. Zadnjič sva bila sku-
paj pred 6 leti v Richwood, W.
Va. Prosim, cenjene rojake, če
kdo ve, kje se sedaj nahaja, da
mi javi, ali naj se pa sam ogla-
si. — Tony Glazar, Camp 8,
Yelk, W. Va. (13-15-12).

Največje in najzanimivejše laži
je čitati v vsakem časopisu, obič-
čajno pod naslovom “Naša ino-
zemska izvestja”. Nikakor pa ne
smete misliti, da taki dopisi komu
škodujejo. Popolnoma sem namre-
ke prepričan, da čitatelji tako
inozemsko korešpondenco ravno
tako radi čitajo, kakor pravljice
iz “Tisoč in jedna noč”, ali pa
“Gulliverjeva potovanja”. Več-
krat se pa tudi pripeti, da taki ino-
zemski dipisniki vsebine svojega
dopisa pravilna ne premislijo in
tako pride do tega, da običajno
pomešajo dejstva, ki imajo strogo
zemljepisno podlago, z lažmi, ka-
tere zajemajo navadno iz podlist-
kov časopisov, ki se vsako jutro
prodajajo kot popoldanska izda-
nja tega ali onega lista. Nedavno
mi je prišel v roke časopis, ki je
bil v tem smislu tako zanimiv, da

sem izrezal “inozemske dopise” in
sicer iz enostavnega razloga, ker
je v njem polno zanimivih pomot.

Pod naslovom
“Dopis s Sumatre”,
poroča se sledeče:
“Naš otok je sedaj lastnina
Stamfordove obojtelji, katera je do-
bila vso velikano deželo potom
srečkanja in sicer tedaj, ko je bilo
igranje na borzi na Južnem Paci-
fiku najbolj razvito. Ves otok je
obdan z neizmernim morjem, ka-
teremu ima v tukajšnjem kraju do-
kaj slan okus in sicer v toliki me-
ri, da tam, kjer solnce morsko vo-
dlo posuši, vedno nekoliko soli o-
stane. Poletja so pri nas izvanred-
no vroča, dočim so zime najbrže
mrzle; vendar se pa o tem za se-
daj še ne more ničesar gotovega tr-
dit, kajti živo srebro v toplomeru
se pri nas tudi po zimi ne krči,
kakor je to navada v severnih kra-
jih. Naravna posledica temu je,
da pri nas toplomerov sploh ne po-
trebujejo, ker so brezpomembni.

Nemška zverstva.

Na norveško-amerikanskem par-
niku “Kristijanija” je dospela v
New York nova nadzorna komisi-
ja, na čelu katere se nahaja pol-
kovnik Kolontajev. Namen in na-
loga komisije je, da si ogleda štiri
milijone pusk, ki jih izdelujejo
po raznih tovarnah po Združenih
državah.

Eden od članov te komisije in-
žener S. F. Koškin je objavil stra-
hotne podrobnosti nemških zver-
stev na ruskimi vojnimi vjetniki.
Evo nekaj dejstev, ki jih nava-
ja Koškin:

Kmet Peter Jakovljevič Šim-
čak, vojak prvega polka, je bil
vjet, ko se je nahajal na neki an-
gleški jadrnici. Poslali so ga v
koncentracijsko taborišče. Vojne
ujetnike komaj da so sploh hrani-
li ter jih večkrat upregali v vozo-
ve mesto konj. Stražniki so jih bi-
li pogosto in pretepali s palicami
iz kavčuka ter jih privezovali k
stebrom. Šimčak, ki se mu je bilo
posrečilo ubežati, pripoveduje, da
so pred njegovimi očmi odrezali
Nemci ujetemu kozaku nos, a dru-
gemu predrli obo ušesa.

Kozakšeg unarednika Ivana E-
fremova Zinovjeva je izpraševal
nemški oficir o pozicijah ruskih
čet. Ker ni dobil odgovora, so ga
začeli Nemci mučiti z razbeljenim
železom....

Pobegnivši iz ujetništva, pripo-
veduje vojak Aleksander Andre-
jevič Irjastin, da so po bitki pri
Novem Dvoru namestili Nemci tri-
deset ruskih ranjencev in zapro-
dvoršice ter jih držali tam skozi
trideset dni brez hrane in pomoči.
Na tretjo noč pa so zažgali hišo
okrog in dvajset ranjencev je po-
ginilo v plamenih.

Podčastniku Aleksjeju Neklju-
dovu, ranjenemu v novembra leta
1914 blizu Loviča, so Nemci s po-
sebnimi železnimi orodji iztrgali
nohte iz prstov....

Vse izpovedbe o nemških zver-
stvih so pobegli vojni ujetniki po-
trdili pod prisrgo.

In taki kulturonošci naj zavla-
dajo Evropi in svetu?!

Kako daleč je Carigrad?
Od Dunaja je sledeč Donavi do
Stambula 2300 km. Že do Soline,
na koncu Donave, je 1500 km, od
Budimpešte pa 260 km manj. Po
železnici je z Dunaja do Carigrada
1500 km, z Belgrada 940, iz Niša
720, iz Sofije 580. Od Soluna do
Corigrada je po železnici 700 ki-
lometrov.

Et tu Hispania!
“Correo Espaniol” poroča iz
Barcelone, da so tam pred kratkim
opremili več tovaren, ki bodo iz-
delovale municijo za štirizevo.
Tudi izven Katalonije izdelujejo
vojni material. V Mortagonu je
tovarno, ki je izdelala že milijone
krogel za puške in pol milijono
ročnih granat.

Zakaj ga spoštujem.

Ni bil nič posebnega, izvanred-
nega — nasprotno, kdor ga je po-
znal, je govoril o njem z dobro-
hotnim nasmehom: “Ta človek!”,
kar je imelo pomeniti: “Ne, to je
res, duhovit ni!”

Večkrat sem prišla z njim v do-
tiko, ali nikoli nisem zapazila, da
je kaj zanimivega na njem. Plitka
duša, kakorskih gre dvanajst na
ducat.

Enkrat sva šla skupaj skozi
park. Drevje je dehtelo v prijetni
svežosti svojega sočnega zelenja.
Govorila sva, da govoriga. Pripo-
vedoval je o svojih pustolovih, —
morda je lagal, — ne vem.

Potem je obmolnil in jaz sem
skoro že pozabila na njegovo pri-
sotnost, ko reče z nekim posebnim,
sramežljivim glasom:
“Čudno je to, da ne morem
nikdar govoriti o tem, kar me
najbolj napolnjuje, kar mi je ta-
korekoč sveto... Ne spravim iz
ust. Vselej ni je, kakor bi vse, tu-
di to najlepše, postalo navadno in
banalno, če komu povem...”

In zopet je molčal.
Jaz sem ga pogledala in zazdela
se mi je, da je drugačen človek,
kakor ta, katerega sem spoznala.
Nehote sem mislila:
“Glej, ta ima nedotaknjeno
svetišče, kjer goré tajna čustva
njegove duše. Nihče ne ve, nihče
ne sluti, kaj se godi v njegovem
sreju. Nikoli ne profanira svojih
svetinj z besedami. Sneti vrže
pred ljudi, ali ono drugočevo,
krasno, dobro čuva, skriva...”

Skoro bi mi bila zavladala,
In od tedaj ga spoštujem.

Umor Jauresa.
Znano je, da je bil tik pred za-
četkom svetovne vojne umorjen
voditelj francoskih socialistnih
demokratov Jean Jaures. Pred krat-
kim so vjeli njegovega morileca.
Ta je zdaj prošil, naj se obravna-
va proti njemu vrši šele po vojni,
da bo imel pri svojem zagovoru
popolno svobodo.

Na angleški vzhodni obali.
“Times” pišejo: Beda in mestih
angleške vzhodne obali se dan na
dan veča. Izgledi so slabi. Nujna
je odpomok.

14-K, pozla-
čena ELGIN ali WALTHAM le \$6.45
V celni Ameriki ni dobili boljnih in lepših ur kakor
so 14 K. pozlačene ELGIN ali WALTHAM, jamčene
za 20 let. Regularna cena je \$25.00 in več. Da vam
dokažemo, koliko lahko prihranite ako kupite na-
ravnost pri nas, naredimo to posebno ponudbo; ako
nam pošljete ta oglas in pa 20 centov depozita, bo-
čemo vam poslati takoj po pošti ali ekspresu na o-
gled 14 K. pozlačeno ELGIN ali WALTHAM možko
ali žensko ur, s tremi pokrovi, bogato vrezano, naj-
novejšega kova, ki se jih prodaja po \$25. toda mi
znižamo tvorniško ceno na \$6.45 in damo vam še za-
stoj elegantno verzično s priveskom. Ko dobite ur
na dom in vam je vse, potem plačate še primanj-
kljaj. Te ure so jamčene za 20 let in med tem ču-
slabotne in slabokrvne. Ako leži na zaščevljenju v roki, vredi
v pokritje poštinih strokov. Ako leži na zaščevljenju v roki, vredi
in naravnost. Ako hočete imeti dobro in elegantno ur, potem kupite 14 K. pozlačeno ELGIN ali WAL-
THAM ura jamčena za 20 let. Navzlic, dokler traja ta ponudba, Navzlic,
HAMMOND SALES CO., Dep 146 St. Louis, Mo.

POZOR, GOZDARJI!

Potrebujem več delavcev za re-
zati loge in nekaj priganjačev,
ki so vajeni konj.
John Cepirilo,
(13-14-12) Steyer, Md.

Rada bi izvedela za naslov rojaka
LOUIS GORNIK. Pred enim
letom sem bila pri njem na sta-
nu v Clevelandu, O. Večkrat
sem mu pisala, pa nisem preje-
la nikakega odgovora. Če kdo
izmed rojakov ve za njegov na-
slov, naj mi naznani, ali naj se
sam oglasi. — Helena Modoc,
sedaj omožena Bregant, 1043
Second St., La Salle, Ill.
(13-15-12)

NAZNA NIL O.
Podpisani delam pri veliki pre-
mogarski družbi v Harvey, W.
Va., ki ima 27 majn mehkega pre-
moga. V 20 majnah se stalno dela.
Kdor želi dobiti delo, lahko meni
piše za pojasnila.
Jacob Kozin,
Box 78, Harvey, W. Va.
(11-13-12)

Iščem rojaka FERDINANDA
MACHEK. Pred dvema letoma
je bival v Premrose, Pa. Če kdo
izmed rojakov ve za njegov na-
slov, prosim, da mi ga naznani,
ali naj se sam javi. — Anton
Pintar, Box 204, Moon Run, Pa.
(10-13-12)

SANATOGEN
DOBROTNIK ČLOVEŠTVA
KRI! Dosežejo oni, ki se zdravijo
Moč! z evropskimi zdravili, ker so
Zdravje! najbolja. Posebno Sa-
natogen je pravi čudež za vse bolehe,
slabotne in slabokrvne. 21.000 zdrav-
nikov ga priporočajo po celem svetu.
Dobiva se pri nas, (Dom. Lekarna),
kakor tudi druga garantirana zdravila
za: Želodčne boleznii, ner-
voznost, revmatizem,
prehlajenje, spolne bo-
lezni, zdravila za prid-
obitev moške moči in
za vse druge boleznii.
S temi zdravili smo pomagali veli-
ko rojakom, tako lahko tudi vam, ako
se obrnete na nas. Na vsa vprašanja
damo mi točna pojasnila o boleznih
in zdravilnih zastojih!
S tem si prihranite denar
in pridobite si ZDRAVJE.
Priznalna pisma pričajo o
tem jasno. Naročila se izvr-
šujejo strogo zaupno. Pisma
naslovite tako:
J. F. Dolenc,
Box 819 Milwaukee, Wis.

Največ denarja iz Amerike se nalaga v
MESTNI HRANILNICE
LJUBLJANSKI
v Ljubljani v Prešernovi ulici št. 3, Kranjsko.

Denarni promet koncem leta 1914 je znašal nad 740 milijonov kron.
Hranilnih vlog nad 44.5 milijonov kron.
Rezervnega zaklada nad 1,330.000 kron.

Sprejema vloge vsak dan in jih obrestuje po 4 1/2 % brez odbitka.

Ne vzalignjene obresti pripisuje vsakega pol leta h kapitalu. Sprejema vložne knji-
žice drugih denarnih zavodov kot gotov denar.
Za varnost vložnega denarja jamči zraven rezervnega zaklada še mestna občina
ljubljska z vsem premoženjem in vso davčno močjo. Izguba vložnega denarja je ne-
mogoča, ker je po pravilih te hranilnice, porjenih po
c. kr. deželni vladi
izključena vsaka špekulacija z vložnim denarjem.
Zato vlagajo v to hranilnico sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev,
župnišča cerkven in občine občinski denar. Tudi iz Amerike se nalaga največ denarja
v to hranilnico.

Naš dopisnik v Zjed. državah je že več let
FRANK SAKSER,
82 Cortlandt St. NEW YORK.
6104 St. Clair Ave., N. E. CLEVELAND, O.

Na artilerijskem opazovališču ob Soči.

V službi na artilerijskem opazovališču. Opazovališče se nahaja v najsprednejši infanterijski črti. Bil je krasen dan, toplo, daleč se je videlo naokoli. Vladal je popolen mir, zato sem mogel opazovati pokrajino. Sinje Jadransko morje je bleščalo v daljavi, hiše v Gradcu so se svetile v solnčnem svitu. Kar naenkrat zapazim nad Gorico vse polno oblakov, ki jih ustvarjajo šrapneli. Gledal sem skozi binokel in razločil sem prav dobro letalca, ki je bil plul proti jugozapadu. Bil je naš letalec. Skoro eno uro je trajal ta prizor, ki sem ga gledal z napeto pazljivostjo. Med tem časom so mi prinesli jedi in pripravil sem se, da jih v miru použijem, lačen sem bil pošteno. Tu pa kar naenkrat se je otvoril peklenjski artilerijski ogenj na opazovališče. Vsako sekundo je padel strel. Okoli tisoč granat in šrapnelov so poslali Italijani na moje skalnato gnezdo. Opazovalna patrola je pri prvem strelni skocila v varna zavetja, zame pa se je sedaj pričel čas opazovanja in trudil sem se, zroč skozi binokel, naznati vsako gibanje sovražne infanterije po telefonu na pristojno mesto. V resnici je ta dan jurisada sovražna infanterija štirinast, jako luči so bili juristi, Italijani pa so bili odbiti v spopadih na nož na pest. Neki naš infanterijski nadporočnik je prebodel v spopadu štiri italijanske infanteriste in enega oficirja. Izgube Italijanov so bile ogromne. V eni kotanji med skalami je ležalo 18 italijanskih mrtvecev in okoli 20 težko ranjenih. Eno italijansko stotnjo je bila popolnoma uničena. Boj je trajal do mraka. Jaz sem dokončal svojo službo in se napotil k bateriji. Lama je posijala čez polje mrtvih. Opetovano sem skoro padel v jame, ki so jih napravile granate, hitel sem dalje in hvalil Boga, da sem ostal živ v taki nevarnosti. Zasuk sem bil s krat s kamni in drobeci, pa vselej sem zlezel ven in ostal neranjen. Za slovo za ta dan so poslali Italijani za menoj in za telefonistom so en šrapnelski pozdrav...

Olgina sobica.

Spisal Dr. I. Šorli.

Star pravnik, ki je izvrševal svojo prakso še v onih lepih časih, ko ni šlo vse le po treh paragrafih in je opravič marnikar pošel edino le po zakonih zdravnega razuma, mi je povedal nekoč tole dogodbo:

"Sami veste iz lastne izkušnje, da pride eden ali drug izmed pogodnikov, posebno gospodskih, prej k človeku, da bi se posvetoval, kako bi najbolje kazalo napraviti. Tudi je le naravno, da se želijo pominiti ljudje v tem slučaju brez priti. Zato se mi ni zdelo nič čudno, da je pomignil nalašč gospod, ko me je našel v glavni pisarniški sobi, proti mojim vratom. Da postal sem vendar pozoren, ni sem zapazil, v kakšni zadregi bi besed, da bi mi razložil."

"Kolikor vas razumem, vam hoče vaša teta prodati svoje in vse svoje drugo premoženje?"

"Ne, ne! Kolikor sem rekel, ji prav res odstejem na roko. Sicer je nekaj več vredno; toda če mi hoče kdo dati za deset kron stvar, ki je stala njega samega sto kron, to vendar ni prepovedano? Tu torej ni ovire; ampak... No, da vam povem, kar vem: Moja teta ima neko čudno fikšno idejo, ali kakor bi se to imenovalo... In zato sem se bal, da bi se morda branili imeti z njo opravka, ako vam prej ne pojasnim, kako je z njo."

"Pa ne, da bi..."

"Da bi vedela, kaj dela? Niti misliti ni! Moja teta je drugače najpogostejša ženska, to vam potrdi vsak, ki jo pozna. In ravno na tem ni bilo, da povprašate sami, ako bi imeli le najmanjši dvom. Sicer pa boste itak vedeli. Edino tam boste ostrneli, ko bo zahtevala, da se zapiše za njeno hčerko Olgo sobico v prvem nadstropju, ki jo je imela do svoje smrti, in da se jo tudi intubirala za to pravico."

"Do svoje smrti, ste rekli?"

"Saj to je ravno... Moja teta namreč noče verjeti, da je dekletu umrlo. In pravi, da je dekletu, da jej v tej stvari ne opore-

kate preveč... Mogoče se vendar posreči, da jo pregovorimo na kak drug način. Sicer pa bi v pogodbi niti ne bilo treba omenjati, da je umrla. Če bi se naredili tudi mi, kakor bi verjeli, da bo dekletu, ko res rabilo... Jaz bi vsaj ne imel ničesar proti temu, ako bi se celo vknjižila."

"Verjame! Vedno še boljje, ako je deset mrtvih vknjiženih, nego en živ", in sem se nasmehnil. "Ampak najbolje je, ako posljete teto najprej enkrat samo sem in pridete šele nato vprašati, kako sem opravil."

Zdaj sem mislil, da sem že precej na jasnem, s kakimi ljudmi imam posla; s kako polblazno staro žensko, katero bi prijazen nečak rad še pravočasno obral, to se pravi, predno pride pod kuratelo ali pa vsaj ob zadnje trohlice svoje pameti, da ni niti za testament več. Človek izgublja čas in slednjije izprevidi, da je bil ves trud zaman. Vstal sem torej hitro, sem ga spremljal do vrat in bi bil najrajši, da bi ne bilo ne enega ne drugega več nazaj.

Toda že popoldne je prišla teta sama. Ostrmel sem, ko mi je povedala svoje in po kakih opravičilih prihaja. Ta elegantna, lepa in še mlada dama ni imela pač nič takega na sebi, kar bi bilo vzbujačo kake dvome o njenem duševnem zdravju. Posebno, ko so bile njene oči tako čudovito mirne in jasne, da bi me bile presenetile še zunaj na cesti.

Sedla je in mi je povedala popolnoma jasno in določno, da misli prodati hišo in posestvo svojemu nečaku za toliko in toliko. Njoe se noče več, da bi sama upravljala in dene ta denar rajši na obresti. Ampak stanovanje si le še pridrži v hiši, in sicer dve sobi zase in eno sobo za svojo hčer.

"Vi, gospa, in vaša gospodična hčerka najbrže že sedaj stanujeta v teh treh sobah?" sem vprašal.

"To se pravi... Jaz imam sama zase dve sobi, za hčer pa bi rada prihranila eno, ko se vrne."

"Aha, gospodična je začasno odsotna?"

"Da... moje hčerke sedaj ni tu", je rekla po kratkem pomisleku z odločnim glasom.

"Kje pa je, če smem vprašati? Treba bi bilo v pogodbi vendar omeniti..."

Oči so se ji zbegale in počasi ji je šla rdečica v blede lica. Potem se ji je glava povescila in komaj slšno je izpregovorila:

"Moja hči je, kakor se pravi, umrla."

"Umrla?" sem vprašal mirno in sem potem čakal.

Toda čakal sem zaman, zakaj ostala je nepremično tako, samo čini, dolgi prsti njene desnice so se včasih zganili na njenem krilu iz rne srlice.

"Da gospodične hčerke ni več, ste rekli, gospa?" sem opomnil čez nekaj časa.

Strepetala je in potem je počasi zopet privzdignila glavo ter mi pogledala naravnost v oči.

"Ne vem, kak človek ste, gospod, in ne vem, kako bi z vami o tem govorila..." je rekla tiho.

"Če vam najprej sama povem, da je moja hčerka umrla, potem pa zahtevam, da se v resni pogodbi skrbim za njene pravice, si seveda ne morete misliti drugega, nego da imate opraviti z roko, ki ji je suar njenega edinega otroka vse znešala v njeni ubogi glavi. Prosim, prosim... saj vem, da ste ljubeznivi in porečete, da ne... Kdo bi tudi ni imel usmiljenja za nesrečno materjo!... Ampak jaz bi rada, da bi me gledali s takimi očmi, ko me tudi res še ni treba..."

Zakaj to boste brezdvomno priznali, da je pre mnogo stvari na svetu, ki so vendarle drugačne, nego jih vidi navadno človeško oko... ali pravzaprav kakor jih vidi človeško oko pri belem dnevu..."

"Seveda, to rad priznavam!" sem vzkljnil z gorkim prepričanjem, že nekoliko prevzet njenega tajnstvenega, zaslanjanega pripovedovanja.

"No, vidite... In morda se vam potem moje besede vendar ne bodo zdele tako strašno nesmiselne. Seveda je moja hči umrla, jaz sama sem ji zatisnila oči, sama sem videla, kako so jo položili v krsto in jo zabili, sama sem jo spremljala tja ven na pokopališče in sem slišala, kako je zabobnelo na njo... In lahko mi verjamete, da se nisem vdajala tiste strašne dni prav nobenemu upanju... Ampak potem je videl Bog, da ne morem prenašati in se me je usmilil..."

Zopet se ji je bila polagoma povescila glava in zopet se je izgubila... Nervozno se ji je premikal roka po krilu semintja.

Naslonil sem se bil nazaj na svoj stol in je nisem hotel motiti z nobeno besedo več. Stennilo se je bilo že skoraj popolnoma, a še mislil nisem, da bi dal primesti luč.

"Vem, da se vam bom zdel zopet čudna, pa je vseeno res!" je pričela slednjije še bolj počasi in s še bolj zamolklim glasom. "Namreč moja hči je prišla že prvo noč, ko so jo bili odnesli, zopet k meni... in prihaja od takrat vsako noč. Kaj ne, vi porečete, da sem blazna?"

"Nikakor ne, gospa! Če bi se mi bilo zdelo vaše govorjenje takej izpočetka malo čudno, bi mi ne bili smeli šteti za zlo, zdaj je pa že čas, da vas pričnem uverjati."

"Res! Vi se mi torej ne smejete? Saj sem si precej mislila, ko ste me tako potrpežljivo poslušali. Človek je vajen, da se mu ljudje samo rogajo in je tem bolj vesel, če najde koga, ki vsaj pogleda, da ne bo mogla priti, kako je z menoj. Saj vem prav natančno, kaj si porečete na primer v svojem sreč, ko pojdem; Halucinacije! Reva ne misli nič in dan nič drugega, nego na svojega otroka, pa vstane, ko leži sama v svoji sobi, iz njene bolne glave slika njenega otroka, da se ji zdi, kakor da ga vidi resnično pred seboj... Ampak zatrjujem vam, gospod, da se motite, ako mislite, da je tako in da se mi samo zdi. Jaz le obžalujem, da nima nič poguma priti v mojo sobo in počakati. Olga pride namreč vsak večer točno ob enajstih, včasih še nekoliko prej..."

"Do kdaj pa ostane?"

"Kakor je, kakor se imava pogovoriti... O, včasih se dela že dan, ko še sedi na moji postelji."

"Torej prav do vaše postelje pride?"

"Moj Bog! Kakor midva zdaj tukaj, tako sediva skupaj. Ko odpre vrata, pride naravnost k meni, se nasloni nad me, da jo držim lahko okrog pasu, pa ostaneva tako cele ure."

"In vam seveda pove tudi, kje je sedaj?"

"O, na onem svetu je, to se razume. Ampak na vsak način se še povrne, to mi zatrjuje prav vsak večer. Saj mi je tudi sama rekla, naj jej prihranim njeno sobico, ko sem ji povedala, da mislim prodati..."

"Koliko let pa ima že gospodična, da bom vedel zaradi pogodbe?"

"Čakajte... takrat, ko je umrla, jih je imela petnajst, in zdaj o svetih treh Kraljih bo ravno tri leta od takrat. Osemnajst let ima sedaj. O, tako cvetoče deklet je, da jo je veselje pogledati!"

Zunaj v veliki sobi so bili prižgali že luči in v širokem pramenu je slika skozi vrata, ki so bila v gorenjem delu steklena. Nekaj kakor groza me je bilo te črne prikazni tu pred menoj, ki je govorila vsako noč s svojo mrtvo hčerjo...

"To mora priti torej vsekakor v pogodbo!" se je oglasila naenkrat naglo in je vstala. "Drugje je itak vse tako, kakor se pač vse navadno take stvari."

"Prav, gospa... Samo se nekaj bi vam vseeno rad omenil... Glejte, gospa, jaz sem vam umel... Ampak ste rekli prej, kako težko je najti ljudi, ki bi se ne rogali vsemu, česar ne dosežemo z svojimi peterimi čuti... Ali bi ne bila prava profanacija vaše nežne ljubezni do hčerke, da bi govorili o tem v takem prozaičnem in popolnoma javnem dokumentu? Zakaj take stvari gredo na razne oblasti in bogve kakemu teslu bi se prišle v roke. Jaz bi torej svetloval, da bi se vaše gospodične hčerke v prvi pogodbi niti ne omenjalo, ampak bi si le vi pridržali prosto porabo treh sob v prodani hiši, med temi tudi sobo gospodične Olge. V posebni izjavi pa bi vas nečak priznal, da je izgovorjena ta sobica zanj ter bi se zavezal, da jo odstopi gospodični, kadar se vrne."

Pomislila je in potem počasi prikimala.

"Vse prav in jaz vam popolnoma zaupam. Samo en pomislek imam: Kaj pa, če bi se moja hči vrnila šele po moji smrti?"

"Ali, gospa, na to še misliti ni. Kaj pa delala vaša hčerka brez vas na tem svetu? Saj potem bi vas imela itak tam."

To pojasnilo je je popolnoma zadovoljilo in odšla je prisrčnimi besedami za moje potrpljenje.

In drugi dan sta prišla z nečakom. Razgovorili smo se še enkrat popolnoma trezno in pametno o vseh pogojih; samo ko smo prišli zopet na hčerkinu sobico, so se ji vnovič zasenele oči.

In zapazil sem isto, ko smo ji-

ma čitali že izgotovljeno pogodbo. Glavno kupno pogodbo je poslušala s popolnoma treznim obrazom, celo z nekoliko one trde, skoraj odurne rezkosti okrog ust, ki jo imamo čisto priliko opazovati pri ženskah, ki imajo premoženje in se razumejo na kupčijo. Kakor hitro pa sem vzel v roko dodatno izjavo o pravihah njene hčerke, je vsa strepetala in je hotela slišati vsako besedo jasno in natančno. In s srečnim nasmehom je podpisala in listino skrbno spravila v svojo torbico.

Telovadba in športi.

Ivan Podlesnik.

Primeri je sicer že stara in večkrat rabljena, pa še vedno dobra: človeško telo je podobno stroju, katerega kolesje je sestavljeno tako umetno, da ne bo mogla priti najpopolnejša tehnika iznajti temu stroju samo nekoliko podobne naprave. Če primerjamo človeško telo stroju, potem je duša isto, kar goni ta stroj, ga dela živega in s tem različnega od iznajdb njevega duha. Da pa stroj človeškega telesa dobro "teče", da more uspešno opravljati svojo nalogo, je treba, da je telo zdravo in da je harmonija med njim in duhom. Otdod izvira stari, že tolikrat rabljeni rek: Zdrava duša v zdravem telesu.

Stoletje, v katerem živimo in še bolj stoletje, ki je pravkar prešlo, imenujemo lahko in po vsej pravici stoletje iznajdb na vseh poljih človeške delavnosti. Več kot v prejšnjih stoletjih zahteva sodanji čas od človeka dela in sicer duševnega dela, pri katerem postaja človeško telo samo orodje, samo stroj za veliko, naporno delo duha. Da pa se to orodje, ta stroj ne izrabi prezgodaj, da se kolesca v njem ne zaprašajo in da ne zarjave, je treba stroj mazati. Najboljše mazilo stroju človeškega telesa je pa telovadba — telovadba v najširšem pomenu.

Tudi medicinska veda je jela spoznavati in vpoštevati veliki pomen telovadbe in se ne poslužuje pri zdravljenju človeškega telesa in še bolj pri odvrcaanju bolezni od človeškega telesa samo produktov kemične industrije in farmacevtnih preparatov, temveč tudi gimnastike.

Da nekoliko natančneje spoznamo ta za človeško zdravje tako važni in potrebni predmet, bodem razdelil svoj spis o telovadbi sledeče:

Najprej podam nekaj zgodovine, potem govorim o telovadbi sami in slednjije o športih.

Predno pa pričnem s to razpredelbo, samo nekoliko opombe.

Stojim na stališču, da ni dobro se spuščati lajkikom v strogo strokovna medicinska vprašanja, ker se tako rado in mnogokrat ne v korist predmeta dogaja ravno pri vprašanjih, ki interesirajo ne samo ožji krog strokovnjakov, temveč so obtega pomena za najširšo krogo kakor na pr. pri abstinencij od alkoholnih pijač i. dr. Naj nam lajkikom zadostuje samo principijelno mnenje strokovnjakov.

Lajki, ki se zanimajo za to ali ono vprašanje, ki temelji na mnenju strokovnjakov zdravnikov, naj ga obdeluje s stališča, s katerega ga predmet najbolj zanima, n. pr. z etičnega, zgodovinskega, gospodarskega, organizatoričnega stališča i. t. d.

Tako je tudi s telovadbo. Odlični zdravniki, medicinski kongresi i. t. d. so brez izjeme pripoznali odlični pomen telovadbe za ohranjenje človeškega zdravja in kot pripomoček, da se zadržijo različne bolezni. To stališče zdravnikov, katerih sto in sto je vprašanje o telovadbi že strokovnjaško obdelalo, moramo vpoštevati in potem skrbeti, da se potreba po telovadbi razširi v vseh krogih, zlasti pa v naših delavskih krogih, katerim je v prvi vrsti potreba telovadbe. Zakaj, bom izkušal razložiti pozneje. Skrbeti nam je, da se organizirajo telovadni krožki, v katere naj imajo pristop najširši krogi. Medicinci pa bodo storili gotovo svojo dolžnost in stali na straži, da se telovadba ne spelje na pota, kjer bi bila človeškemu telesu v kvar in ne v korist.

I. Nekaj zgodovine.

Bolj kot pojmujeemo v sedanjem času pomen telovadbe, so cenili stari narodi, med njimi v prvi vrsti Grki, vrednost telesnih vaj. Nekateri pisatelji trdijo, da so Indci 1800. pred Kristusom vpeljali nekatere telesne vaje, največ v religiozne namene. Od njih so prišle

nekatero vaje med Kitajce, ki so gojili gimnastiko gotovo že 6-700 let pred Kristusom.

Star je tudi že celo praktični gimnastični sestav Japoncev Dšiu — Dšitsu, kateri se v zadnjem času goji zlasti med Angleži in Američani.

Bujno, kakor v sedanjem času nikjer, je evela gojitev gimnastike med Grki, ki so dosegli višek na telovadnem polju in bili zato tudi tako čvrst in krepak narod ne samo telesno temveč tudi duševno, kakor noben drug narod v starem veku. Telovadba Grkov je bila urejena vzorno in njih olimpske igre so bile narodne svečanosti tako velicega pomena, da jih primerjamo lahko romanjem, na katerih so se zbirale množtevalne narodne mase in se tu navduševale v ljubezni do domovine, sebe in dela.

Grkom ni bila telovadba samo zabava, temveč živa potreba. Zavedali so se, da ne krepki telovadba naroda samo telesno, temveč tudi duševno in da jim ustvarja jeklene močne mladeniče in žene, katerih telesa so vzor lepote, njih srca pa zakladi srčnosti in močnatosti, in njih razum poln jasnosti in gibčnosti.

Telesni in duševni učinki telovadbe se kažejo pri Grkih v njih umetnosti, zlasti v kiparstvu, kjer je vsak kipi harmonija človekovega telesa in duha, katerega sad je bilo po harmoniji hrepenenje svetovno naziranje in globokost njihove filozofije. Od njih je pregovor, ki velja zlasti v sedanjem času: — Zdrav duh v zdravem telesu. Podpirali, gojili in s tem privedli na visoko stopinjo so pri Grkih gimnastiko zlasti zdravniki, ki so uporabljali svoje vaje, da ubranijo in zdravijo različne bolezni. Ustanavljali so Grki velikanke gimnazije in borilne šole, v katerih so si mladeniči pod nadzorstvom izkušenih učiteljev utrjevali s telesnimi vajami telesa in se tako pripravljali za lažje prenašanje bojnih naporov.

Preprosti način njih življenja, duh samozatejevanja, odločnost i. t. d. — vse so to sadovi, vsajeni v mlade duše v teh gimnazijah. Med tem ko je bila pri Grkih gimnastika že nekoč sistematično urejena,

Slovensko katoliško

podp. društvo **svete Barbare**

ZA ZEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE.
Sedež: FOREST CITY, PA.
Inkorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvania.

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: JOŽEF PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
I. podpredsednik: KAROL ZALAB, Box 547, Forest City, Pa.
II. podpredsednik: LOUIS TAUGHAR, Box 835, Rock Springs, Wyo.
Tajnik: JOHN TELBAN, Box 707, Forest City, Pa.
II. tajnik: JOHN OSOLIN, Box 492, Forest City, Pa.
Blagajnik: MARTIN MUHIČ, Box 537, Forest City, Pa.
Pooblaščenec: JOSIP ZALAB, 1004 North Chicago St., Joliet, Ill.

VEHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. MARTIN IVBO, 900 Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:
Predsednik: IGNAO PODYASNIK, 4734 Hatfield St., Pittsburgh, Pa.
I. nadzornik: JOHN TORINC, Box 622, Forest City, Pa.
II. nadzornik: FRANK PAVLOVČIČ, Box 705, Conemaugh, Pa.
III. nadzornik: ANDREJ SLAK, 7713 Isler Ave., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:
Predsednik: MARTIN OBREŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
I. porotnik: MARTIN ŠTEFANČIČ, Box 78, Franklin, Kans.
II. porotnik: MIHAEL KLOPČIČ, 628 Dawson Ave., B. F. D. 1, Greenfield, Detroit, Mich.

UPRAVNI ODBOR:
Predsednik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. No 2, Box 114, Bridgeport, O.
I. upravnik: ANTON DEMŠAR, Box 135, Brighton, Pa.
II. upravnik: FAVEL OBREGAR, Box 402, Witt, Ill.

Dopis naj se pošilja I. tajniku Ivan Telban, P. O. Box 707, Forest City, Penna.
Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

na, so Rimljani bolj gojili razne mi, bajoneti in revolverji. Dosedaj se je prijavilo k bataljonu ba- je že 400 oficirskih vdov.

(Konec prihodnjije.)

Palača Venezia v Rimu

in se premoženje avstrijskih in nemških posestnikov v Italiji naj se zapleni. Tako zahtevajo italijanski listi. Premoženje nemških podanikov znaša štiri milijarde.

Srbska bojovnica v vojnem vjetništvu.

Iz Budimpešte poročajo: V garnizijski bolnici v Temesvaru, na oddelku za vojne vjetnike, je umrla srbska vojna vjetnica Burca Novakovičeva.

18-letno deklet se je bojevalo v streškem jarku proti avstrijskim četam. Kroglja jo je zadel v koleno indekla je prišlo v vojno vjetništvo. Sedaj je podlegla svojim ranam.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLENDAR

za leto 1916.

Velja s poštnino vred 35 centov.

Obseg berila:
Domovini in narodu. (Pesem.) — Običajni Kalendar. — Strašne številke. — Kroglja. — Maska. — Razkritelj petroleja. — Red Marije Terezije. — Francija v vojnem času. — Jasna noč. — Moja ura. — Svetovna vojna in katoliška Cerkev. — Duševni blisk. — Pri sanitetnih kolonah, na bojišču. — Eksplozivne snovi. — V lekarni "Avstrija". — Iznajditelj podmorskega čolna. — Galipolis in Dardanele. — Julija Romani. — Rmena pošast. — Doživljaji v zraku. — Podzemsko mesto v Wieliczki. — Čustvena udova. — Kovač. — Kolonijalna posestava Nemčije. — Bodočnost Evrope. — Urednik. — Pohabljenec. — Le Betail. — O vzrokih svetovne vojne. — Petindvajset frankov. — Kako nastane strelni jarek. — Kdo je bil? — Klasični topovi. — Pes v vojni. — Belgijska armada. — Pri generalnem štabu. — O podobnosti dvojčkov. — Ljubi denar. — Srečanje. — Mobilizacija v Venezueli. — Specialitete. — Prvi polet iz Evrope v Ameriko. — Čudne zgodbe. — Rdeči trak. — Pregled dogodkov svetovne vojne. — Kitajski tipi. — Smešnice. — Oglasi.

Slike:
Italijanski vodljivi zrakoplov nad Benetkami. — Sestanek nemškega in avstrijskega cesarja. — Prevažanje avstrijskih čet preko reke San. — Turška artilerija na Galipolisu. — Prizor na cesti v Belgradu: učinek šestnajstpalčne avstrijske granate. — Potop angleške ladije "Majestic" v Dardanelah. — Avstrijska kavalerijska patrola ob Visli. — Ruska infanterija v zakopih. — Italijani so vjeli avstrijskega špijona. — Avstrijski oklopni vlak v Galiciji. — Italijanski bersaljeri v boju. — Mrtveci v zavzetem belgijskem zakopu. — Italijanska gorska baterija pripravljena za akcijo. — Ranjeni Rusi, zapuščeni od svojih ob priliki bega iz Varšave. — Srbske utrdbe pri Belgradu, razdejane od avstrijskih topov. — Avstrijski vojaki, katere so vjeli Italijani na gorški fronti. — Učinek avstrijskih granat v Žagradu. — Ameriški podmorski čoln. — Vojni arsenal v Belgradu, katerega so Avstriji razdejali. — Fort št. 10 pred Przemyslom, katerega so Nemci zavzeli z bajonetnim naskokom. — Avstrijska havbična baterija v akciji. — Pogled na del Varšave. — Bolgarske čete na gorskem prelazu ob srbski meji. — Avstrijske prednje straže v Rusiji. — Italijanska poljska bolnica dve milje za fronto. — Prizor iz Lvova. — Učinek avstrijske granate v Anconi. — Avstrijska invazija na Poljskem. — Ruski vojni jetniki. — Vodljivi angleški zrakoplov. — Bovec s Prestreljnikom. — Triglavsko pogorje.

SLOVENIC PUBLISHING CO.,

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

Jugoslavanska

Katol. Jednota

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.

Sedež v ELY, MINNESOTA.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: J. A. GERM, 507 Cherry Way, od box 51, Hyslop, Pa.

Podpredsednik: ALOIS BALANT, 112 Sterling Ave., Barberton, Ohio.

Glavni tajnik: GEO. L. BROZICH, Ely Minn.
Blagajnik: JOHN GOUZE, Box 105, Ely, Minn.
Zaupnik: LOUIS COSTELLO, Box 583, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. MARTIN IVEC, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.

NADZORNIKI:

MIKE ZUNICH, 421-7th St., Calumet, Mich.
PETER ŠPEHAR, 422 N. 4th St., Kansas City, Kans.
JOHN KRŽIŠNIK, Box 133, Burdine, Pa.
JOHN VOGRICH, 444-6th St., La Salle, Ill.
JOHN AUSEC, 5427 Homer Ave., N. E. Cleveland, O.

POROTNIKI:

FRAN JUSTIN, 1708 E. 28th St., Lorain, O.
JOSEPH PISHLAR, 308-6th St., Rock Springs, Wyo.
J. POBENTA, Box 701, Black Diamond, Wash.

POMOŽNI ODBOR:

JOSEPH MERTEL, od društva sv. Cirila in Metoda, Stev. 1, Ely, Minn.
LOUIS CHAMPA, od društva sv. Sreca Jezusa, Stev. 2, Ely, Minn.
JOHN GRAHEK, st., od društva Slovencev, Stev. 114, Ely, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljave, naj se pošiljajo na glavnega tajnika Jednote, vse prijave pa na predsednika porotnega odbora. Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne boče odzivalo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA."

Moje življenje.

Spisal Ivan Cankar.

II.

Prva šola, Bog s teboj! Mito se mi stori, kadar se spominjam nate, zibel življenja in spoznanja. Ko človek shodi, se mu odpirajo koraki za korakom svetovi, se mu razkrivajo, ga obsipljejo svetla bogastva. Ozre se na siromašno zibel v kotu in oko mu je motno, senca gre preko srea.

Dali so me v šolo, v ono pusto, sprejelo, od vseh strani zadelano, kjer ni ne solncega, belega proda, ne razbitih lonecev, ne luknjastih ponev, ne pipeev brez ročnika in kapeljnov še celo ne. Sa me trde, človeku nerazumljive be sede so tam in velike črke, na črno tablo napisane.

Obkleli so me v novo obleko, ki mi je bila veliko preohlapna; oče je bil zame obrnil in za silo prekrojil obnošeno nedeljsko obleko starejšega brata.

Grenka je pot do učenosti. S težkim srcem sem se napotil proti šoli, s težkim srcem in plaho slutnjo, kakor se napoti grešnik do hudih sodnikov; in brat, ki me je vodil, se mi je zdel kakor črn birič. Sveže jutro je bilo, čisto nedeljsko, svet je bil umit in počesan. Široka in bela je bila cesta, že posušena; zelene loke na obeh straneh so bile še rosne od ponočnega dežja. Ena sama rumena luža je bila še na cesti, sredi mosta, ki drži čez prijazni, globoko šumeci potok Klis. Ne vem, ali sem se bil zamaknil v svetlo nebo, ali v temni potok; nenadoma sem ležal z obrazom, z rokami in z nogami v tisti rumeni luži.

Nesnaga nesrečna!

Blatnega in kričočega me je vlekel brat domov. Tam so takoj razsodili, da nikoli ne bom učenjak. Objokan sem se vrnil v šolo v svoji stari, zakrpani obleki. In vsi so rekli, da je to slabo znamenje.

Koj drugi šolski dan sem okusil sovražnost in ogabnost tuje učenosti. Imeli smo mlado učiteljico; spominjam se, da je imela črne lase in črne oči ter bolno, rumeno polt. Poklicala me je po imenu in me je uprimala:

— Koliko je ena in ena?

Vprašanje se mi je zdelo smešno in razaljavivo hkrati; kajti reči bi bilo treba: — Koljk' je ana in ana? — in nadalje: čemu izprašuje o rečeh, ki jih ve že vsak otrok pod mostom? Zato sem molčal.

Učiteljica je poiskala prijetno prispodobno ter je vprašala:

— Koliko je ena pomeranča in še ena pomeranča?

To drugo vprašanje se mi je zdelo še veliko bolj nespametno. Predno sem bil shodil, sem znal o Veliki noči prav dobro šteti pirihe in pomeranče, posebno tiste, ki so jih dobili bratje. In zopetno mi

je bilo, da so se ji vlekle besede tako čudno opozlo iz ust, kakor se vleče med iz satovja. Zato sem molčal.

Vsa nestrpnja je vzkliknila:

— Kaj nisi nikdar jedel pomeranč?

Tisti "jedelj" me je udaril, kakor s klavirjem; nisem vedel ne kako in ne kedar — samovoljno mi je planilo z jezika:

— Jedna jedelj — pomeranča in jedna jedelj — pomeranča sta dve jedelj pomeranč!

In učiteljica me je postavila v kot.

Tisto jesen se mi je prvič razodela nasilnost krivice. V poznejšem življenju sem nekoč poslušal ibijaleca, ko je stal pred sodniki, zgovodil se je čisto mirno in brez strahu. Ni tajil niti z besedo, da je ubil človeka. Nenadoma ga je vprašal sodnikov eden, kam da so izginile tiste tri krone, ki jih je imel mrtvi siromak v telovniku, kakor je vedel krimar.

Takrat je ubijalec zardel v obraz in je vzkričel:

— Kakšne krone? Jaz ne vem nič o teh kronah!

Sodnik ni odnehal:

— Ko je bil že ubit, jih ni mogel več zapiti; na oni svet jih pa tudi ni vzel seboj!

Tedaj se je zgodil nekaj zelo čudnega; ubijalec, ki je bil povedal za mirno vestjo, da je ubil krščenega človeka, je ob tistih ubogih treh kronah popolnoma podivjal, zgrabil je stol ter ga zalucal z vso silo med sodnike, da so se blede poskrili pod mizo, treščil je obadva paznika ob tla ter kričal, rogovilih in lomastih tako neznanško, da so ga morali navsezadnje mukoma ukleniti in povežati. Delal je očitno krivico in se je očitno izpovedal; krivice delati si ni dal.

Ob začetku šolske ure, ko smo odmolili, mi je ukazala učiteljica z osornim glasom:

— Pojdi k gospodnu nadučitelju!

Šel sem proti durim in sem čutil na hrbtu, da gledajo vsi drugi za menoj. S težkimi nogami sem stopal po stopnicah in trepetaje sem čakal, predno sem potkal.

— Bali smo se nadučitelja. Visok in resen je bil, zelo gospodski oblečen, čisto belih, testenih lic, na mehkem nosu zlate naočnike; najbolj strašen pa je bil glas njegov: sladek je bil, spolzek in mil, človeku pa so se šibila kolena pod vsako besedo.

Ko sem stal pred njim, me je premeril mirno in mrzlo izpod naočnikov ter je izpregovoril s tistim glasom:

— Oj sinko moj, zakaj si porezal mlada drevesa, nedolžna mlada drevesa ob poti? Kaj ne veš, sinko moj, da je smrten greh, porezati mlada drevesa ob poti, velik smrten greh zoper sedmo zapoved božjo!

— Saj jih nisem!

— Oj, sinko moj, zdaj pa še tajiš, da si bil porezal mlada drevesa ob poti! Kaj ne veš, sinko moj, da je laž smrten greh, velik smrten greh zoper osmo zapoved božjo!

— Saj ne lažem, saj jih res nisem!

— Glej, kako si zakrknjen! Če jih sam nisi, ne veš prav gotovo, kdo da jih je! Kdor utaji resnico, je lažnjivec! Le pojdi, sinko moj! Iztegnil je belo roko in šel sem hitre. Zaklenili so me samedga čez poldne. Lačen nisem bil, toda hudo žalosten. Vedel sem, da so bili porezali drevesa ob poti kraj Lenarčevega vrta; pravili so, da je bil Gašperinov, ali videl ga nisem, in da sem ga videl, bi ne bil povedal, za nalašč ne.

Ko je zvonilo poldan, zamoklo, počasi in dolgo, me je nenadoma minila mehkobna žalost in vsega se me je polastil divji srd. Tressel sem se kakor v vročici, kričal, tepal z nogami, bil z drobnimi pestmi po klopeh, zalucal tablico ob tla, da se je razletela na drobne kosce, razlomil pisalnik, raztrgal vse papir, kolikor sem ga našel in dosegal; nato sem begal brez uma po široki izbi vse do ene ure, nazadnje pa sem omahnil in zaspal.

Zaklenili so me čez poldne tudi drugi dan.

— Oj, sinko moj, zdaj pa še tajiš, da si bil porezal mlada drevesa ob poti! Kaj ne veš, sinko moj, da je laž smrten greh, velik smrten greh zoper osmo zapoved božjo!

— Saj ne lažem, saj jih res nisem!

— Če jih ti nisi, kdo pa jih je, kdo je porezal mlada drevesa ob poti?

— Jaz jih nisem; ne vem, kdo da jih je!

— Glej, kako si zakrknjen! Če jih sam nisi, ne veš prav gotovo, kdo da jih je! Kdor utaji resnico, je lažnjivec! Le pojdi, sinko moj!

— Ta je bil!

In je pokazala s prstom name. Mati je postavila pehar na mizo. V lastni omotici sem videl čisto, da je prebledela.

— Kdo je bil?

— Janez! — je rekla sestra Lina in mi je gledala naravnost v obraz.

— Kako si naredil, še to povej! Je ukazala mati.

Noge so mi se tresle tako močno, da nisem mogel vstati. Odgovoril pa sem razločno, da sem poslušal čudoma sam svoj glas.

— Zlezel sem zad, potegnul žebelj ven, odslonil desko in otipal pehar. Že od torca, vselej pod večer!

Takrat se je zgodilo nekaj, kar me presine z neznanjo grozo še ob spominu. Mati me ni udarila, tudi ni rekla žale besede; sedla je na klop, skrila je obraz v dlani ter je zajokala, da so tekle solze izza belih prstov.

Sestra Lina je bila natihoma smuknila iz izbe; jaz edini sem jo videl, kljub omotici in od bolečine slepim očem. Šel sem za njo počasi, ker so mi bile noge zelo težke. Napotil sem se naravnost za hišo; to je bila skrila pod jasminov grm za plotom; rdeča nedeljska ruta jo je izdala. Prišel sem do nje, zgrabil jo za dolgo krivito ter jo vlačil za seboj po vrtu. Ni kriknila ves čas, še zavzdihnila ne.

V poznejšem, prevar in bridkosti polnem življenju, me je goljufala in izdala marsikatera ženska; Bog jim grehe odpusti, jaz jim ga vsem do zadnjega kraja. Toda — vseh nčenosti in najgorenkejša učenost je abecednik.

Bela hiša.

Sovražna artilerija je proti večeru ljuto obsipavala pozicije naše pehote na gorski planoti. Opazili smo cele vrste italijanskih topov, katere smo še ponoči prisilili k molku. Le en top, ki se nam je bil predobro skrnil, je tulil do zore.

Solnce je bilo še zavito v megle Jadranskega morja. Vzbulilo me je silen grom in nagloma sem skočil pokone. Stotnik Laytos je že sedel pri daljnogledu, z visoko naravnanim ovratnikom in z rokami v žepu.

Italijanski težki top je oddaljal strel za strelom in za vraga ni bilo najti, kje da je skrit Stotnik Laytos je domobranski topničar, 30 let star, dvakrat ranjen, prsi si ima pokrite z odlikovanji, v žepu ima dekret, da mu je dovoljen šesttedenski dopust. Toda Laytos ne zapusti svoje težke baterije — vzor vojaka. Danes je silno nervozen. Od daljnogleda stopi k zemljevidu, študira, koraka besno sem in tja, pali cigareto za cigareto, zopet sede k daljnogledu in išče, išče. Naenkrt se obrne.

"Prentilli!" Finančni stražnik, ki je služil v tem kraju in ki pozna 20 kilometrov na okoli vsak kamen, priskoči. "Ukazuj, gospod stotnik." — "Poznaš ono le hišo tam na brdu?" Stotnik mu jo kaže na specijalki. — "Poznam. Stoji na obronku kote ..., 100 metrov na levo od nje se našljaja cestno križišče. Preteklo leto je bila renovirana."

Stotnik mi pomigne, da stopim k daljnogledu. "Poglej, pod vrhom kote ..., vidiš hišo?" — "Vidim." — "Ali opaziš kaj posebnega?" — "Nič." — "Tako? Ali ne vidiš, da hiša ni povsod enako bela?" — "Da, da, vidim. Nad oknom v prvem nadstropju se vidijo črne pege, kakor od saj ali dima." — "No, torej. Tam je skrit top, razumeš? Hiša ima spredaj nadstropje, zadaj pa le pritličje, ker je naslonjena na hrib. Torej, te strele italijanske so zavlekle svoj top naravnost v sobo ter streljajo skozi okno. Res, znamenito. Toda pokvariti jim hočemo vse lje." — "Telefonist!" — "Kako ukazuje, gospod stotnik?"

"Naznanite bateriji: Baterija pripravljena za strel." — Telefonist brenči: "Baterija pripravljena." Stotnik Laytos in nadporočnik Wehler računata in merita na karti. — "Telefonist." — "Kakor ukazuje, gospod stotnik." — "Elevacija ..., stran ..., potez ..., kot ...". Povelje brenči v telefonu. — "Strel." Nekoliko trenutkov poteče. — "Ogenj!" Skoro v isti sekundi, ko je naš telefonist zaklical to besedo v aparat, se je stresel zrak, tam daleč doli je zagrmelo. — "Vujvujvujvuj!" Smrt je zatulila po zraku.

Skraino razburjen hitim k daljnogledu ter napenjam oči. Stotnik mi pravi: "Inaš še čas, da si prižgeš cigareto ter mi nudi cigareto in vžigalico. Moja roka se trese, ko jemljem prižgano vžigalico. "Si pač še novinec, pa se boš že naučil", mi pravi stotnik hladno ter seže po uri. "35 sekund. Kadar jih bo 50, boš ravno pravočasno pri daljnogledu."

Toda, jaz že sedim in napeto gledam tja na belo hišo, katere belina se sveti v žaru jutranjega solnca. Tam, tik hiše, opazim, da se giblje voz, okoli njega so male točke, — to so ljudje. V grlu me nekaj tišči. Hotel bi zakričati: — "Stoj! Smrt prihaja!" Toda istočasno me presine želja: Da bi le zadela!

"42 sekund. Sedaj mora počiti, ako nismo zgrešili", se oglasi mirno stotnik, vrže cigareto proč in sede k svojemu daljnogledu. V tem hipu se mi zadri, kakor da bi bil tam nasprotni nam zagrmel hrib Ogromen, žolčasto-črn oblak dima — tri sekunde nato zamolkli odmev detonacije. Cel hrib, kakor da bi bljuval dim.

"Zadeli", čujem stotnikov glas. "Popolnoma smo zadeli", potrjuje nadporočnik.

Prešla je skoro cela minuta, predno se je razbil dim in nam odkril sliko groznega opustošenja, ki jo je povzročila eksplozija ekra-zija. Hiše ni več. Kup ruševin, zevajoca vrtina v zemlji, razmetana tramovje. Bog bodi milostiv ljudem, ki so se nahajali tam 500 m na okoli.

"To je naš jubilejni strel", pravi stotnik, nedeč mi svežo cigareto. "Dvanajsttosti! To je precizno delo, kaj ne? Da, da, naš Rikard (tako imenujemo mi možnar po ženjalnem šefu naše soške artilerije podpolkovniku Rikardu Koernerju, ki je padel pred par tedni kot žrtev granate), naš Rikard je kakor črnovojnik. Bije se za dva mlada! Bil je že pred Luc-tiehom, pred Antverpom — Bog ve, kje še vse." Stotnik je pokazal na svojega zagorelega ognjičarja. "Ognjičar Bauer!" — "Kaj ukazuje, gospod stotnik!" — "Že zopet nimate pripetih svojih odlikovanj! Zakaj jih pa nimate?"

"Javljam pokorno, gospod stotnik, ni več prostora za vse..." Ognjičar Bauer, ki je bil s "stari-m Rikardom" v Belgiji, Franciji, na Poljskem, v Galiciji, pa v Srbiji in je prišel z njim sedaj na soško fronto, mi je nato pripovedoval marsikatero slavno in zanimivo činih "starega Rikarda".

NAŠI ZASTOPNIKI,

kateri so pooblaščen pobirati naročnino za "Glas Naroda" in knjige, kakor tudi za vse druge v našo stroko spadajoče posle.

Jenny Lind, Ark. in okolica: Mihel Cirar.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin, Denver, Colo.: Frank Skrabec, Leadville, Colo.: Jerry Jamnik, Pueblo, Colo.: Peter Cullig, J. M. Rojtz, Frank Janesch in John Germ.

Salida, Colo. in okolica: Louis Castello (The Bank Saloon).

Walsenburg, Colo.: Ant. Saffich, Clinton, Ind.: Lambert Bolskar, Indianapolis, Ind.: Alois Rudman, Woodward, Ia. in okolice: Luka Podbregar.

Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič, Chicago, Ill.: Frank Jurjovec, Depue, Ill.: Dan. Badovinac, La Salle, Ill.: Mat. Koinp, Joliet, Ill.: Frank Laurich, John Zalelet in Frank Bamblich.

Waukegan, Ill.: Frank Petkovšek in Math. Ogrin, So. Chicago, Ill.: Frank Černe in Rudolf Požek.

Springfield, Ill.: Matija Barborič, Columbus, Kans.: Joe Knafele, Franklin, Kans.: Frank Leskovec, Frontenac, Kans. in okolica: Frank Kerne in Rok Firm.

Kansas City, Kans.: Peter Scheller Mineral, Kans.: John Stale, Mulberry, Kans. in okolica: Martin Kos.

Ringo, Kans.: Mike Pencil, Calumet, Mich. in okolica: Pavel Shaltz in M. F. Kobe, Manistich, Mich. in okolica: Frank Kotzian, So. Range, Mich. in okolica: M. U. Likovčič.

Aurora, Minn.: Josip Fugina, Chisholm, Minn.: K. Zgonc, Jakob Petrich, Duluth, Minn.: Joseph Šarabon, Ely, Minn. in okolica: Ivan Gouze, M. L. Kapeš, Jos. J. Peshel in Louis M. Perušek.

Eveleth, Minn.: Jurij Kotze, Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel, Hibbing, Minn.: Ivan Pouše, Kittsville, Minn. in okolica: Joe Adamich, Nashwauk, Minn.: Geo. Maurin, Virginia, Minn.: Frank Hrovatich, St. Louis, Mo.: Mike Grabrian, Aldridge, Mont.: Gregor Zobec, Great Falls, Mont.: Math. Ulrich, Red Lodge, Mont.: J. Koprivšek, Roundup, Mont.: Tomaž Paulin, Gowanda, N. Y.: Karl Sternisa, Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka, Cleveland, Ohio: Frank Sakser, J. Marinčič, Chas. Karlinger, Jakob Resnik in John Prostor.

Barberton, O. in okolica: Alois Balant, Bridgeport, O.: Frank Hočevar, Collinwood, O.: Math. Slapnik, Lorain, O. in okolica: J. Kumše, Youngstown, O.: Ant. Kikelj, Oregon City, Oreg.: M. Justin, Allegheny, Pa.: M. Klarich, Ambridge, Pa.: Frank Jakše, Bessemer, Pa.: Louis Hribar, Braddock, Pa.: Ivan Germ, Bridgeville, Pa.: Rudolf Pleteršek, Burdine, Pa. in okolica: John Kerzinsk.

Conemaugh, Pa.: Ivan Pakj, Claridge, Pa.: Anton Jerina, Broughton, Pa. in okolica: A. Dem-sar, Darragh, Pa.: Dragutin Slavič, Dunlo, Pa. in okolica: Josip Suhor.

Export, Pa. in okolica: Frank Trebec, Forest City, Pa.: K. Zalar in Frank Leben, Farrell, Pa.: Anton Valentinčič, Fitz Henry, Pa.: F. Gottlicher, Greensburg, Pa. in okolica: Joseph Novak, Irvin, Pa. in okolica: Fr. Demšar, Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polanc, Meadow Lands, Pa.: Georg Schultz, Monessen, Pa.: Math Kikelj, Moon Run, Pa.: Frank Maček, Pittsburgh, Pa. in okolica: Z. Jakšec, I. Podvasnik, I. Magister in U. R. Jakobich, Steelton, Pa.: Anton Hren, Unity Sta., Pa.: Joseph Škerlj, West Newton, Pa.: Josip Jovan, Willock, Pa.: Fr. Seme in J. Peter-nel, Tooele, Utah: Anton Palčič, Winterquaters, Utah: L. Blasich, Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta, Davis, W. Va. in okolica: J. Brosich, Thomas, W. Va. in okolica: Frank Kocijan in A. Korenčan, Grafton, Wis.: John Stampfel, Kenosha, Wis.: Aleksander Pezdri, Milwaukee, Wis.: Josip Tratnik in Frank Mch, Sheboygan, Wis.: Heronim Svetlin, West Allis, Wis.: Frank Skok, Rock Springs, Wyo.: A. Justin, Val. Stalich in Valentin Marčina, Kemmerer, Wyo.: Jos. Motoh.

CENIK KNJIG
katere ima v zalogi
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 CORTLANDT ST. NEW YORK, N. Y.

POUČNE KNJIGE:	Revolucija na Portugalskem	—20
Ahnov nemško-angleški tol-mač, vezan	Senila	—15
Berilo prvo, vezano	Stanley v Afriki	—30
Berilo drugo, vezano	Sherlock Holmes,	—30
Cerkvena zgodovina	3., 4., 5. in 6. zvezek po	—80
Domači zdravnik	Sveta noč	—20
Evangelij	Srečolovec	—20
Fizika I. in 2. del	Strah na Sokolskem gradu,	—20
Katekizem vez. veliki	100 zvezkov	\$5.00
Katekizem vez. mali	Strelec	—20
Nemščina brez učitelja, I.	Sanjska knjiga, velika	—30
in 2. del, vsak 50c., oba	Štiri povesti	—20
\$1.00	Tegethoff	—25
Občna zgodovina	Vojna na Balkanu, 13. zvez.	\$1.85
Pesmarica, nagrobnice	Zlate jagode, vez.	—30
Poljedelstvo	Zivljenja trnjeva pot	—50
Popolni nauk o čebelar-stvu, vezan	Za kruhom	—20
Postrežba bolnikom	Zivljenje na avstr. dvoru ali	—20
Sadereja v pogovorih	Smrt cesarjice Rudolfa	—75
Schmpffov nemško-sloven-ski slovar	(Tragedija v Meyerlingu)	—75
Slovenski pravnik	SPILMANOVE PVESTI:	
Slovenska slovnica, vez.	1. zv. Ljubite svoje sovraž-nike	—20
Slovenska pesmarica, I. in 2. zvezek vsak po	2. zv. Maron, krščanski deček	—25
—60	4. zv. Praški judek	—20
Spisovnik ljubavnih pisem	6. zv. Arunagan, sin indij-skega kneza	—25
Trtna uš in trtojeja	7. zv. Sultanovi sužnji	—25
Umna živinoreja	8. zv. Tri indijske pove-sti	—30
Umni kmetovalec	9. zv. Kraljičin nečak	—30
Žirovnik, narodne pesmi, I., 2. in 3. zvezek, vez., po	10. zv. Zvesti sin	—30
—50	11. zv. Rdeča in bela vrt-nica	—30
ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:	12. zv. Korejska brata	—30
Baron Trenk	13. zv. Boj in zmaga	—30
Belgrajski biser	14. zv. Prisega huronskega glavarja	—30
Benška vedeževalka	15. zv. Angelj sužnjev	—30
Bitka pri Visu	18. zv. Preganjanje indijan-skih misionarjev	—30
Bodi svoje sreče kovač		
Boj s narodo	TALIJA.	
Božični darovi	Zbirka gledaliških iger	
Burska vojska	Pri puščavniku	—20
Cerkvica na skali	Raztresena	—30
Cigarska sirota, 93 zvezkov	Starinarica	—20
\$5.00	Idealna Tašča	—20
Deteljica, življenje treh kranjskih bratov	RAZGLEDNICE:	
Don Kizot	Newyorške s cveticami,	
Dobrota in hvalečnost	humoristične, božične, no-voletne in velikonočne,	
Fabiola	komad po	—03
George Stephenson, oče ze-leznic	ducat po	—25
Hubad, pripovedke, I. in 2. zvezek po	Z slikami mesta New Yorka	—25
—20	po	—25
Ilustrovani vodnik po Go-renjskem	Album mesta New Yorka s krasnimi slikami, mali	—35
—20		
Izanami, mala Japonka	ZEMLJEVIDI:	
Jama nad Dobrušo	Združenih držav, mali	—10
Jaromil	veliki	—25
Jeruzalemski romar	Balkanskih držav	—15
Krištof Kolomb	Evrope, vezan	—50
Kaj se je Makaru sanjalo?	Vojna stenska mapa	

NOVICE IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

Ranjen je bil dne 10. novembra na italijanskem bojišču nadporočnik dr. Fran Rostohar. Strel mu je predril jetra in ga opasno ranil, vendar ni posebne nevarnosti. Drugi strel mu je zdrbil na levem zapetju uro in ga le malo ranil. Zdravi se v ljubljanskem Leonišču.

Umrla je v Bohinjski Bistrici Franja Meneinger, rojena Meneinger, stara 41 let.

Zdravstveno stanje mestne občine ljubljanske od 7. do 13. novembra. Novorojenec je bilo 15 v 2 mrtvorojena, umrla pa je 43 oseb, med njimi 27 tujcev. Za grlo je umrl 1 tujec, za kolero pa 1 tuji vojak, za vrtice (davičo) 1 tuji otrok, za jetiko 2 osebi (1 tujec), za kajpio je nadalje umrlo 5 oseb, za različnimi boleznimi pa 33. Razen teh umrlih je umrlo tudi 5 vojakov za trebušnim legarjem. Za infekcijskimi boleznimi je obolelo, in sicer 1 otrok domačin za škrlatice, za tifuzom 169 vojakov, 3 tujeji iz drugih občin in 1 domačin, za kolero 1 vojak, za vrtice (difterijo) 3 domačini in 1 tujec-otrok, za egiptovski očesno boleznijo (trahoma) 41 vojakov.

Mizerija v pokojnih učiteljev. Za spoznanje razmer, v katerih žive v pokojnih učitelji, približno nekaj pism iz tega kroga. Star v pokojni učitelj piše: Ljubi prijatelj! Po 38 službenih letih sem bil v pokopju s 1020 K. Ker mi ni bilo moči izhajati s to svoto, sem se pomudil še dalje služiti kot suplent. Službenih let imam 46 in dobivam mesečno 85 K. Rehabilitirati se ni dalo. Kam-li s to svoto v pokopju učiteljski s 46 službenimi leti! Bolan sem že tri leta, moram pa uživati, kar sploh morem dobiti za drag denar. O pobiljsku v starih letih, v boleznih in ti strahni draginji ni govora. Zdravnik me je rekel, da moj pljučni katar ne bi me tako naglo umoril, če bi imel boljše hrano, a kako? Moke in kruha so nam obljubili, pa še tega ne moremo dobiti, kaj šele sredstva, da bi se močnik zabelil? Kaj pa kurjava? Še za denar, kar ga imaš, se ne more dobiti. Star nad 79 let in še s starejšo ženo ne morem imeti postrežnice, pač pa trpeti. Zimske obleke tudi ni moč napraviti, ker še za hrano ne dostojajo. In stanovanje? Saj smo tu di starjši učitelji deželi služili, kakor mlajši, a smo precej zapostavljeni. Ne morem dalje pisati, sem slab. Hvala Ti za svet! — Drugi piše: 22 let sem služboval, potem obolet, sel v bolnišnico in potem bil v pokopju s 1020 K. S pičlo plačo sem vzgojil tri otroke. Eden je bil na univerzi in zdaj služi pri sodnji brezplačno, drugi je sel po dovršeni gimnaziji k mornarjem, ena je učiteljica, ena še v šolo hodi, doma pa stradamo. Ali bo kaj pomoči? — Tretji piše: Dragi! Gledam v čuden pojav. Trideset let sem opravljal posel učitelja-voditelja na težavnih enozrednicah, večinoma s celodnevniim poukom in tremi oddelki obnem, kjer je bilo čez sto otrok v razredu. Da je tak posel težaven, ve vsakdo, kdor je to skušal. A šest provizoričnih let ni nič vračanih, dasi se človek v tem času še bolj trudi, ker se za drugo skušajo pripravljati. Neke učiteljice ima nekako 20 službenih let in ima večjo pokojnino nego jaz. To je čuden pojav. Tako nekako je plačilo sveta. Vsak stan gre glede izobrazbe skozi učiteljske roke, a pri nekaterih ljudel nima in ne bo imel nikdar priznanja. Penzionist naj gre — der Moor hat seine Schuldigkeit gethan, er kann gehen.

Izredno nagla in huda zima je nastopila letos. 18. novembra ponoči je bilo pri najhujšem snegu na bolj odprtih krajih do 12° C pod ničlo in je ponekod zaradi malomarnosti strank zamrznila voda v vodovodnih ceveh, ker ni so zvečer zaprli vrat. Stojčice vode so tudi vse premrzle. Tako nagel in oster mraz! Ze itak so hudi časi, sedaj še zima — ubogi ljudje, ki nimajo ne kuriva, ne obhvala, ne zimske obleke in ne — denarja!

Fremog ni postal samo precej redka stvar, tako da v marsikateri hiši prav pošteno zmrzujejo, postal je tudi jako drag. Ne glede na to, da si ga morajo ljudje navadno sami domov voziti, se tu di pritožujejo, da je slava vaga. V današnjih časih, ko ljudje za malimi zaslužki tako težko izhajajo, jih je treba energično sčistiti in bodo pristojni faktorji tudi morali malo pogledati, kako je slebo vago pri premogu.

Težave z mlekom. Mlekariče iz ljubljanske okolice morajo imeti dobre svetovelce, kajti kar naenkrat jih je vse polno, ki pravijo, da ne morejo več donosati mleka svojim stalnim odjemalcem.

Moka, maslo, jajca in sladkor, to so stvari, ki se neizogibno rabijo za vsakdanje življenje. Bile so že velike težave za maslo in za moko, za jajca in za sladkor in kdo ve, če se ne obnove. Piškote in slaščice se lahko pogreša, vsakdanja hrana pa ne. Tudi si je lahko misliti, kako je revežu pri sreču, ki se poštene hrane ne zmagava več, ko vidi, kake množine vsakovrstnih slaščic se izdeluje in jih kupuje tisti, ki jim vojna ne povzroča nikakega trpljenja, marveč jim še nese lepe dobijčke.

Težka aretacija. Ko se je vrčal Andrej Čiznar iz Kamnika domov v Nasoviče, ga je napadel na poti 54letni Martin Zabret in ga težko ranil na glavi z nekim železom. Ko ga je hotel orožnik prijeti, se je branil, je zabavljaj in hotel pobegniti. Orožnik ga je vkenil, nato pa se je Zabret vrge na tla. Morali so ga naložiti na voz in odpeljati v Kamnik v zapor.

50letnik svojega obstoja je slavila 19. novembra ljubljanska Elizabetna otroška bolnišnica. Njen ustanovitelj je nekdanji mestni fizik dr. Viljem Kovac, ki je nemarno deloval za to lepo humanitarno idejo. Na njegovo iniciativo se je sestavil poseben odbor, ki je nabiral prispevke ter otvoril 19. novembra 1869 na Poljanah št. 54 skromno bolnišnico, katere protektorat je prevzela pokojna cesarica Elizabeta. Dvajset let pozneje — 19. novembra 1889 — se je preselila bolnišnica v svoje moderno novo poslopje. V teku 50 let je bila Elizabetna bolnišnica zavetišče tisočev bolnih otrok, njene zasluge na humanitarnem polju so velike.

Iz ljudskošolske službe. Suplentinja Hedvika Schweiger je nameščena v Poljanah v novomeškem okraju, ker je odšel učitelj Oton Zinnecker v vojaško službo, kandidatinja Marija Lončar pa v Birčni vasi, ker je odšel nadučitelj Fran Hočvar v črnovojniško službo. Absolvirana učiteljska kandidatinja Marija Matkovič je pripuščena k brezplačni praksi na nemški deški šoli v Ljubljani, Cirila Golja pa na razredni dekliški ljudski šoli v Novem mestu.

ŠTAJERSKO.

Padel je na bojišču Ivan Plešnik, načelnik podružnice štajerske kmetijske družbe v Latah v Savinjski dolini. Vojak umrl. V rezervni bolnišnici v Brnu na Moravskem je umrl vojak spodnještajerskega 26. domobranskega pešpolka Mihael Kranjc.

Ranjen je bil na južnem bojišču abiturient mariborske gimnazije, kadet v rezervi, Martin Šrol, doma od Male Nedelje pri Ljutomeru. Sedaj se nahaja v eni ljubljanskih bolnišnic.

Za vojske. Narodna čitalnica v Celju priredi sredi decembra koncert, čegar čisti dobiček je namenjen za bojišnično ranjenim in bolnim vojakom v Celju.

V vojne namene. V Gradcu so pobrali z novega mestnega gledališča bakreno streho, katero je mesto prodalo zbirki vojnih kovin za 150.000 K. Mestno gledališče dobi novo streho iz einkove pločevine, ki bo stala le 15.000 K.

Štajerska zdravniška zbornica je sklenila naprositi štajerski deželni odbor, naj se dovoli distriktnim zdravnikom z ozirom na izvanredne razmere pribitek k tarifu za revne in naj se zboljšajo dohodki onim zdravnikom, ki namošečajo k vojakom poklicane tovariše, ali ki imajo vsled pretehtih kužnih boleznih izvanredno mnogo posla.

Nalezljive boleznii. Zadnji čas so razsajale na Spodnjem Štajerskem sledeče nalezljive boleznii: Trebušni legar v Celju 6, v Ptujju in Mariboru po 2 slučaja, v Št. Pavlu pri Preboldu, v Št. Petru v Savinjski dolini in Bolehnečičih pri Ljutomeru po 1 slučaj. Davica: v občini Bratohničici pri Ptujju: 2 slučaja, Loka pri Celju, Gruzovec pri Ptujju, Sv. Ptujju, Kozje, Imeno in Bizeljsko po 1 slučaj. Otrpenje tihnika v Loku pri Celju in na Bizeljskem po 1 slučaj.

Umrla sta v Celju hišni posestnik in lastnik kavotoča Jože Krobath in dvoda po slaščičarju Mrtlu Terezija Mrtli.

Težka nesreča se je zgodila 12. novembra v plinarni delavnice južne železnice v Mariboru. Zidar

Peršon je padel v neko jamo, v kateri se je nahajala amonijakova voda. Pri tem je dobil težke poškodbe in se je tudi zastrupil. Njegov tovariš Kalunda mu je hotel na pomoč, pa se je v jami vsled strupenih plinov taknisto ponorečil. Peršon je že umrl, Kalunda leži v bolnišnici vsed zastrupljenja z dušičimi plini.

Privatni brzocjavni promet na Spodnjem Štajerskem je zopet dovoljen. Izvzeti so le kraji: Kozje, Brežice, Dobova, Pišecce, Šent Peter pod Sv. gorami, Rajhenburg, Sevnica in Podčetrtek.

Slinavka in grintavka. Ker se je v sodnih okrajih Celje in Vranksko pojavila kuga slinovka in grintavka, je vsak izvoz in dovoz živih govodi prepovedan. Tudi sejmi so v teh dveh okrajih ustavljeni. Za aprovizacijo daje celjsko okrajno glavarstvo potrebne olajšave.

Rekvizijska pravica. Mesto Celje je dobilo rekvizijsko pravico za kroupir, jajca in mleko v celem celjskem političnem okraju.

V pokoj. Deželni šolski svet je v seji dne 13. novembra postavil v stalni pokoj nadučitelja v Vurberga Frana Žiherja in učiteljico v Št. Jurju ob južni železnici Emilijo Jelovek, v začasni pokoj pa učiteljico pri Sv. Lovrencu v Slovenskih goricah Albino Ravnove.

Zaprlj so v Brucku agenta Fr. Prišternika, ki je rodom iz Gradca in je z več mladima možkima iz Brucka in Kapfenberga počenjal vsakovrstne protinravnosti.

KOROŠKO.

Nasilna ženska. V Beljaku je policijski agent aretiriral v neki kavarni 42letno žensko z imenom Matilda Koprivnik. Na potu na policijo je aretiranka napadla pohejskega agenta, ga posvala in držeč ga za vrat, ga davila. Šele ko je prišla na pomoč cela vojaška patrolja, so žensko ukrotili in jo spravili v zapor.

Zasačen vlomilec. Brezposelnj pekovski pomočnik Valentin Jugovic iz Stare Loke je imel v Celloven svoje posebno stanovanje, v katerem pa je ponoči prav redkokrat prebival. Policija si je ogledala njegovo stanovanje in našla tam vse polno iz različnih vil ob Vrskem jezeru ukradenih stvari. Jugovic je priznal te vloime in izpovedal, da je v družbi nekega Stefana Boella napravil dotično vlome, Boella pa da je tudi sam tod in tam vlomil in dal ukrade ne stvari Jugovien spravit. Jugovic je bil zaradi teh in drugih tatvin obsojen na dve leti ječe.

PRIMORSKO.

Smrtna kosa. V Šturijah so po kopali Antona Poljšaka, posestnika v Žapužah in bivšega župa na v Šturijah. Poljšak je bil rodo ljuben mož, značajan, znan daleč naokoli. Ostal je neoženjen. V svoji oporoki se je spomnil naš šolske družbe sv. Cirila in Metoda.

K roparskemu umoru. Svoj čas smo obširneje poročali o umoru Franciške Mileušnič na Reki. Roparji so pobrali denarja in vrednosti za 70.000 K. Kje pa je ta denar in vrednosti, se doslej še n moglo dognati. Razpisana je na grada 7000 K za onega, ki najde vrednosti in denar. Razprava proti morileem, izmed katerih sta dva priznala svoje dejanje, se bo vršila koncem decembra.

Mrz in slabo vreme. Z Reke 16. novembra poročajo: Ze nekaj dni traja slabo vreme. Ker je prenehaj jug, je nastopila silna burja. Z burjo je prišel dež in toča, potem je začel padati po gorovju sneg. Učka, istrske in hrvatske planine ter Vinodol so pokrite s snegom.

Bolgarski konzulat na Reki. Bolgarska vlada je ustanovila na Reki konzulat; vodil ga bo konzul Zavrzel.

Tržaški namestnik v Pulju. Tržaški namestnik baron Fries-Skene se je mudil 18. novembra v Pulju; posetil je predstojnike oblasti, nakar se je vrnil v Trst.

HEVATSKO.

Vojaka obesili. Due 15. novembra je bil v Zagrebu obešen vojak 53. pešpolka Antolii radi roparskega umora in dezertacije.

Dansko zmrznjeno meso. V Zagrebu so dobili sedvi prvi vagon zmrznjenega mesa z Danskega. Občinstvjo je s tem mesom tako zadovoljno, da je aprovizacijski odbor naročil še nekaj vagonov.

Zasedanje sabora. Hrvatski listi poročajo, da bo sklican hrvatski sabor k rednemu zasedanju 20. decembra. Zasedanje bo trajalo najbrj en mesec.

Imam v zalogi MOHORJEVE KNJIGE za leto 1916.

- 1. Koledar za leto 1916. 2. Mesija, 2. zvezek. 3. Zgodovina c. in kr. pešpolka šte. 17. 4. Zgodovina slovenskega naroda, 5. zvezek. 5. Slovenske večernice, 69. zv. 6. Trojka, povest, namesto molitvenika. In etiz knjig po pošti stane \$150, za naročnike v Pittsburghu, Clevelandu in Chicagi pa samo \$130 ker v teh mestih imam zalogo. Sprejemam tudi udmino za prihodnje leto, ki znaša samo en dolar.

ALOIS SKULJ, P. O. Box 1402. N. Y. City.

OPOMIN.

Vse one rojake, ki sem jim posodil gotov denar, prosim, da mi v kratkem vrnejo. Ako ne, sem primoran, da jih obelodanim s polnim imenom, ker vsak delavec težko služi denar.

John Ličan, R. F. D. 3, Beechwood, Pa. (11-13-12)

Čudovita zdravljenja.

Če trpite na boleznih na pljučih, v želodcu, jetrih, obistih, na kartarju, revmatizmu ali živcih, — ne odlašajte niti en dan, temveč se informirajte glede našega zdravljenja potom elektrike in serumov kot se jih rabi v največjih evropskih sanatorijih, ki so pomagali stotinam vaših rojakov, ki so bili v brezupnem stanju, a so sedaj zdravi in srečni. Poskusite naše zdravljenje. Pomeni VRNJEÑO ZDRAVJE.

Dr. L. E. SIEGELSTEIN, 308 Permanent Bldg., 746 Euclid Avenue, Cleveland, Ohio.

Slovensko-Amerikanski KOLEDAR ZA LETO 1916

Cena mu je 35c.

Dobi se pri: SLOVENIC PUBLISHING COMPANY, 32 Cortlandt St., New York.

U zalogi ga imajo tudi nekateri naši zastopniki: Frater Sakser podružnica 5104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Fr. Leskovic, Box 44, — Franklin, Kans. Ivan Pajk, 465 Chestnut St., Conemaugh, Pa. L. Balant, 112 Sterling Ave., Barberton, Ohio. M. Ogrin, 12 - 10th St., N. Chicago, Ill.

Alois Rudman, 737 Holmes Ave., Indianapolis, Ind. M. Klarich, 832 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa. M. Perušek, Ely, Minn. in več drugih naših zastopnikov po drugih naselbinah. Fr. Cherne, 9534 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.

PRVA HRVAŠKO-SLOVENSKA TOVARNA TAMBURIC V AMERIKI

priporoča se vsem Slovenskim tamburškim zborom kakor tudi posameznikom, ki lju bijo tambure. V tej tovarni se izdelujejo tambure po najnovejšem sistemu in najpopolnejših umetniških načrtih. Okrašene so z biseri in vsakovrstnimi rožami. Velika zaloga vsakovrstnih godal in najboljših gramofonov-ter finih slovenskih plošč i. t. d. Veliki ilustrativni cenik s slikami pošljem vsakemu zaslonj.

Ivan Benčić 4654 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Rad bi izvedel za naslov FRANKA BROŽIČ, podomače Provincantov iz Zgornjega Zemna pri Ilirski Bistrici. Poročati mu imam nekaj važnega iz starega kraja. Zato prosim cenjene rojake, če kdo ve, da mi javi, ali naj se pa sam ogleda. — Anton Boštjančič (podomače Duganov Tone), Box 339, Sheffield, Pa. (11-14-12)

EDINI SLOVENSKI SALOON v Duluth, Minn.

Rojakom Slovencem nazuanjam da se nahaja moj SALOON pol bloka od Union postaje na desni strani W. Michigan St. šte. 413. Za obilen poset se priporočam. JOS. SCHARABON.

Rad bi izvedel za naslov svojega prijatelja TONETA MUHVIČ in bratrance ANTONA KALČIČ.

Pred enim letom smo bili skupaj v Elkins, W. Va. Muhvič se nahaja nekeje v Kansas City, Kan. Kalčič pa v Pennsylvaniji. Prosim cenjene rojake, ako kdo ve za nju naslov da mi ga naznani, ali naj se pa sama ogledata, imam njima ne kaj važnega poročati. — Tony Turk, Millers Camp, Box 98 Chelyan, W. Va. (10-13-12)

NAZNANILO.

Cenjenim naročnikom v Pennsylvaniji sporočamo, da jih bo v kratkem obiskal naš potovalni zastopnik

Mr. ZVONKO JAKSHE, ki je pooblaščen pobirati naročnino in izdajati tozadavna potrdila. Sedaj se mudi v Forest City, Pa. in okolici. Upravištvo "Glas Naroda"

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravilam po najnižjih cenah, a de to še posebno in zanesljivo. V popravu zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravah vzamem kranjske kakor vse druge harmonike ter računam po delu ka koršno kdo sahteva brez nadaljnja vprašanj.

JOHN WENZEL, 1017 East 62nd St., Cleveland Ohio.

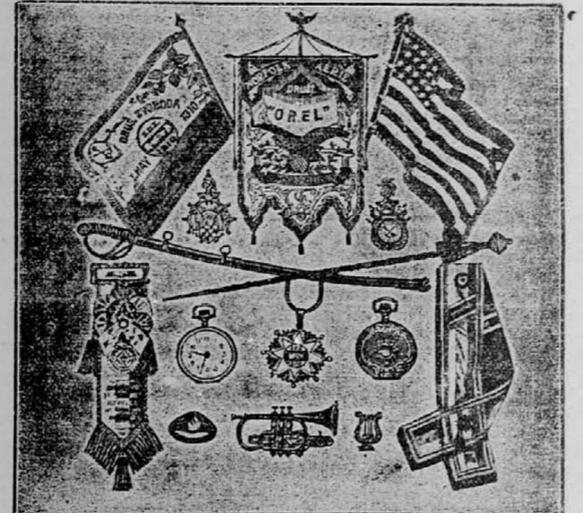
Moja osebna poslanica nade. Želim, da me potna vsaki moč in vsaka čena v tej dčelji, katera trpi na boleznii. Želim, da me poznajo vsi kot prijatelja—da vedo kdo sem jaz kaj sem storil v preteklosti in kaj delam sedaj. Moja slika vam lahko spričuje, da sem ovisel v medicinski praksi, katero vrtim že dolgo vrsto let; moji laje so danes zneobeli po dolgih letih študiranja, raziskavanja in dela. Skrbno sem proučil in analiziral vse tiste stare, kronične in globoko vkojenjene boleznii, ki se tako teško zdravijo in o katerih ima mnogo drugih zdravnikov le površne znanje. Želim, da mi vsak bolan možik in vsaka bolna ženska zaupa svoje teškoče in tajnosti; vsakemu bom dal pošten nasvet, ker želim, da sem z vsakim dober prijatelj. Pišite po brezplačno knjiščico, katero vam nudim, in tistajo mojo poslanico nade.

EDINI SLOVENSKI JAVNI NOTAR (Notary Public) v GREATER-NEW YORK ANTON BURGAR 62 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y. IZDELUJE IN PRESKREBUJE vsakovrstna pooblastila, vojaške prošnje in daje potrebne nasvete v vseh vojaških zadevah. Rojakom, ki žele dobiti ameriški državljanski papir, daje potrebne informacije glede datuma izkrcanja ali imena parnika. Obrnite se zaupno na njega, kjer boste točno in solidno postreženi.

10.000 fonografov ZASTONJ vsakemu se bo oddalo za Božič.

Da uvedemo in povsod razširimo svoje najnovejše 14-karatne pozlačene, za dvajset let jamečne ure, stavimo to veliko ponudbo in vsaki, kdor kupi sedaj naš uro, dobi poleg tega zastonj fonograf, ki lra vsake vrste rekorde in tudi Columbia in Victor. Če se hočete okoristiti s to našo ponudbo, potem nam pošljite ta oglas ter 25 centov depozita, da se prepričamo, da hočete v resnici kupiti. Nato vam pošljemo takoj zelo krasno 14-karatno pozlačeno uro, možko ali žensko, s trojnimi pokrovom, z najboljšim mehlanizmom te vrste, za katero je naša posebna nizka čena le \$6.75. Poleg tega vam damo zastonj fonograf ter tudi elegantno verižico s privescem. Ko se bo prineslo uro s fonografom na vaš dom in če se vam dopade, potem plačate ostanek. Te ure so jamečne za dvajset let in te poslati 25 centov za postno skupno z uro, da se pokrije postne stroške. Nezdovoljnim vrzamo denar. Iz Canade je treba poslati ves denar vnaprej. Pošljite svoje naročilo hitro, dokler imamo veliko zalogo fonografov. Naslovite tako: HAMMOND SALES CO., Dep. 224, St. Louis, Mo.

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandero, zastavo, regalje, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete uro, verižico, privescke, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi mene za cene vprašate. Upravištvo vas stane le 2c. pa si bodele prihranili dolarje. Cenike, več vrst pošljim brezplačno. Pišite ponj. IVAN PAJK & CO., Conemaugh, Pa. Box 328. ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR.

ŽELODČNE BOLEZNI

okorela jetra, žolčnica, zapeka, zlata žila, revmatizem, katar, naduha in funkcionalne boleznii srca se lahko vspesno zdravijo privatno na domu in z majhnimi stroški.

Želimo tudi, da se seznanite z našim vspesnim načinom zdravljenja na domu takih boleznii kakor so sifilis, nečista kri, kožne boleznii, kapavica, živčna slabost, moška nemoč, semenotok, slabost možganov, kongestivna striktura, boleznii na mehuruju in ledvicah in razne druge boleznii na spolno-urinar-nih organih na katerih mnogi možiki toliko trpijo.

Zdravniška knjižica, katera šteje 96 strani, zastonj.

Pišite še danes po to knjižico in u njej boste našli enostavna fakta v razumljivem, materinskem jeziku. Ta knjižica je zaloga znanosti in vsebuje informacije in nasvete, ki bi jih moral znati vsak možik in vsaka ženska; posebno pa so ti podatki koristni tistim, ki mislijo na ženitev. Ako torej hočete znanj, kako bi došli do zdravja in moči, pišite takoj po to brezplačno knjižico in zvedeli boste, kaj je potrebno glede te ali one boleznii. Ne pošiljate denarja! — pošljite samo vaše ime in naslov na spodnjem kuponu. Ne trošite denarja za kakšna ničvedna sredstva, temveč čitajte to knjižico, katera je kajžipot k zdravju, in črpajte iz nje pravčasne nasvete in podatke. Pri tem lahko zveste, na čem vi trpite in kako se more vaša teškoča obvladati.

Kupon za brezplačno knjižico. Zapišite vaše popolno ime in naslov, izrežite in pošljite nam še danes. Plačajte potrebno poštino, da dobimo pismo o pravem času.

DR. J. RUSSELL PRICE CO., S. 1100, 208 N. 5th Ave., Chicago, Ill. Gospodje: Prosim, pošljite mi takoj vašo zdravniško knjižico popolnoma zastonj in poštino presto. Ime in priimek: Stev. in ulica ali Box: Mesto: Država:

WATERLOO

Francoski spisala: Erckmann-Chatrian.

Za "Glas Naroda" prevel G. P.

(Nadaljevanje).

XIX.

Na ta način nas je prišlo šest živih iz skednja. Najbolj sem bil vesel, ker sta ostala živa tudi Buche in Cebedej.

Ko smo bili na prostem smo se morali takoj pridružiti ostalim in se pripraviti k novemu napadu. Hodili smo preko mrtvecev, vse melko nam je bilo pod nogami. Nikdo ni glodal, če je stopil ranjencu na obraz ali prsi, vse je šlo naprej, samo naprej.

Sele naslednji dan smo izvedeli, da je bilo pri cerkvi cel kup Prusov, v katere je zapovedal naš poveljnik streljati s topom.

Bluecher je samo čakal, da nam bo pošteno plačal. Namesto, da bi šli preko mostov, smo morali zaviti na desno in zasesti hišo ob potoku. Iz vseh nasprotnih oken so streljali Prusi na nas. Kakorhitro smo pa bili enkrat v hišah, so začeli naši topničarji tako streljati nanje, da so se morali umakniti.

Komaj je bilo izdano povelje napasti drugi del vasi, je dospelo poročilo, da so dobili Prusi kakih 15.000 mož ojačenj. Posadka je šla za nami, in nas je hotela zajeti. Nikdo ni mogel misliti, kako bi se moglo to zgoditi, ko smo vendar vse pregnali iz obeh bregov Sambre.

Ta sovražniška sila je bila potentakem skrita v gozdu.

Vse ceste ob potoku so bile zasedene: na desni so bili Francozi na levi pa Prusi. Streljanje je ponehalo, Sierer je bilo oddanih še par strelcov, ki pa niso dosegli svojega cilja. Gledali smo drug drugega kot da bi hoteli reči:

Najprej se moramo oddahnuti; je počakajte malo, takoj se bomo zopet udarili.

Ob obeh cestah, vodečih ob potoku, so bili čeli kupi mrtvecev. Veliko jih je sedelo tako da so bili naslonjeni s hrbtom na steno. V boju so bili težko ranjeni, pa so imeli vseeno toliko moči, da so se privlekli izpod kupa in se splazili k steni. Ob steni so v groznih bolečinah umrli.

Bitka pri Saint Amandu je vedno bolj divjala. Streljanje je postajalo vedno močnejše. Pri vsaki slavi je padlo na stotine in stotine ljudi, in salve so se venomer ponavljale. Tako gromenje je bilo, da se je zemlja tresla.

Ko smo se nekoliko oddahnili, smo občutili nenavadno žejo. Ko smo se bojevali ni nikdo med nami občutil te velike žeje, sedaj je pa hotel vsakdo piti.

Nasha hiša je stala na vogalu tik mosta, toda voda, ki je tekla mimo, je bila umazana in krvavordeča. Med našo in med sosednjo hišo je pa stal sredi malega vrtička vodnjak in ta vodnjak smo vsi po želji gledali. Poleg vodnjaka so ležali trije mrtvi vojaki. Najbrže so hoteli piti, pa so jih sovražniki opazili in začeli streljati nanje.

Stali smo s puškami v rokah in gledali v vrt. Eden med nami je rekel:

— Polovico svoje krvi dam za eno našo vodo.

Drugi mu je odvrnil:

— Da, pa Prusi čakajo.

In res je bilo tako.

Sto korakov od nas so uganili Prusi, ki so bili mogoče tudi žejni, naše misli.

Kdor je stopil na cesto, je bil pri tisti priči ustreljen.

To je trajalo skoraj celo uro. Gromenje topov se je vedno bolj približevalo. Takoj smo izprevideli, da so začeli naši streljati na Pruse na višini, ker je takoj, ko je bil oddan strel, nastala praznota v njihovih vrstah.

Ta nov napad je povzročil med nami veliko razubrenje. Tedaj je stekel Buche, ki se dosedaj ni ganil, na vrtno stezico, skočil je za vodnjak in počenil. Prusi so tako streljali, da je bilo kmalo v vsakem kolu ob vodnjaku vse polno kroglj. Mi smo jim seveda odgovarjali kolikor smo mogli in znali.

Tedaj je pa zaklical spodaj neki glas:

— Josip! Josip!

Bil je Buche.

Toliko poguma je imel, da je zajel z golido vode, da se je napil in se vrnil s polno golido.

Vse veteranev mu je je hotelo odvzeti, toda on je kričal:

— Josip! Josip! — To je moj prijatelj. Če ne izpustite, bom vse izlil na tla.

Čakati so morali toliko časa, da sem se najprej jaz napil. Napil sem se, kolikor sem se mogel, za menoj pa ostali.

V tistem trenutku je pokazal Buche, da me ima rad.

Vrnil smo se v prvo nadstropje, veseli nekako poživljeni. Mislim, da je že sedem ura, ker se je bilo solnce že skrililo in ker so se vlekle dolge sence po potoku. Stran, kjer so bili Prusi, je bila še nekoliko razsvetljena.

Poročnik, ki je bil pri nas, je rekel:

— Sedaj bo prišel splošen napad! Le pazite! Cela pruska kavarlerija je bila koncentrirana izven vasi. Čutili smo, da se nekaj premika za nami, toda videli nismo ničesar.

Poročnik je še enkrat ponovil:

— Pazite na komando. — Nobeden ne sme izostati. Sedaj bo napad.

Vsi smo odprli na široko oči.

Čimbolj se je bližala moč, tem bolj rdeče je bilo nebo nad Saint Amandom.

Kakorhitro je bila oddana salva je vse nebo zažarelo v neki čudni svetlobi. Naenkrat se je za napolnila glavna cesta ob potoku pred mostom z našimi vojaki. Z leve so se streljali Prusi, toda mi jim nismo odgovarjali. Vse je kričalo:

— Garda prihaja!

Kako so prišli ti ljudje preko močvirnate struge, še danes ne vem. Najbrže so se posluževali širokih desk, ker so bili kar naenkrat na nasprotnem bregu.

Velika pruska artilerija je streljala z vso silo na naše kolone, in jim prizadevala velike izgube. Vse kar je še ostalo od divizije, vse je letelo preko mosta, za nami pa artilerija s težkimi topovi.

Tudi mi smo skočili na prosto, toda do mosta nismo mogli priti, ker so bili pred nami že dragonci, kirazirji in gardni grenadirji. Iz vseh sosednjih vasi so jih nagnali skupaj, tako da je nastala v vasi zopet nova, močna armada.

Slednjice se nam je vseeno posrečilo priti na most. Šli smo preko mrtvih in ranjenih.

Bilo je že temno in vsled gostega dima nismo videli niti 50 korakov pred seboj. Vse je prodiralo proti minom.

Če se je zabliskal strel, smo videli v daljavi jezdece, kakor silne črne pošasti. Vse je bežalo od Lignyja. — mi smo bili zmagovalci.

Prebili smo sovražni centrum, sovražnik se je pa branil samo še pri mlinih in pri Sombrefu. — Saint Amand in Ligny sta bila naša.

Pri neki porušeni kmečki hiši nas je ostalo dvanaest mož naše stotnije. Stali smo in nismo vedeli, kam bi se obrnili.

Cebedeja, poročnika Bretonvillia, stotnika Florentina, teh ni bilo med nami.

Poveljeval nam je narednik Rabot, majhen, suh toda silno žilav veteran.

Še sedaj ga slišim, kako mirno je rekel:

— Bitko smo dobili. — Desno glej! — Marš!

Nekateri so hoteli še kuhati, ker so bili že lačni, toda narednik jim je rekel z zamišljenim glasom:

— Kaj, kuhali bi radi? Ne bojte se, intendatura bo že poskrbela, da ne boste lačni.

Šli smo za njim po dolgi ozki cesti. Naleteli smo na kirazirja, ki je sedel na konju in je bil s hrbtom obrnjen proti nam. Reveda je bil nekdo zabolod sabljo v trebuh. Konj se je slednjic naslonil k steni, da bi jezdec ne padel. Ko smo šli mimo njega, je zaklical:

— Tovariši!

Niti pogledal ga ni nobeden.

Dvajset korakov vstran je stala mala kočica, ki je imela na sebi še pol slamnate strehe. — Rabot je rekel, da bomo tukaj prenočevali.

— Tukaj — je rekel narednik — bo naša soba.

Ko je nekdo med nami prižgal trsko, smo zapazili v kotu vse polno mrtvih Francozov in Prusov.

— Pazite — je opominjal Rabot, da ne stopite komu na glavo. — Vsak je odložil turisto in legel. Narednik je zaprl škripajoča vrata in se naslonil na okno. — Zunanaj je začelo deževati. Dež je bil eurkoma na zemljo. Narednik je nabasal pipo in pričel kaditi.

To je bil pravi vojak, ki je bil že trikrat odlošovan ter je znal brati in pisati. Slednjice je tudi on legel in kmalo smo zaspali.

Ponoči me je zbudil neki šum pri vratih. — Sklonil sem se in poslušal. Ker je hotel nekdo odpreti vrata, sem nehote zakričal.

— Kaj je? — je vprašal narednik.

(Nadaljuje se).

Idobite "GLAS NARODA" skozi štiri mesece dnevno, izvenem nedelj in postavnih praznikov. "GLAS NARODA" izhaja dnevno na šestih straneh, tako, da dobite tedensko 36 strani berila, v mesecu 156 strani, ali 624 strani v štirih mesecih. "GLAS NARODA" donaja dnevno poročila z bojišča in rasne slike. Sedaj ga sleherni dan raspošiljamo 15.000! — Ta številka jasno govori, da je list zelo rasirjen. Vse osobje lista je organizirano in spada v strokove unije.

MODERNO UREJENA TISKARNA GLAS NARODA

VSAKOVRESTNE TISKOVINE
IZVRŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVRŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNLJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETI,
CENIKI I T. D.

VSA NAROČILA POŠLJITE NA:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Kaj pravijo pisatelji, uredniki in državni in knjižni uradi in...

"Doli z orožjem!"

Lev Nikolajevič Tolstoj je pisal: Knjigo sem s velikim užitek prebral in v njej našel veliko koristnega. Ta knjiga ima velika na človeka in obsega nebroj lepih misli....

Friedrik gl. Bodenstedt: Odkar je umrla madama Stzal ni bilo na svetu tako slavne pisateljice kot je Suttnerjeva.

Prof. dr. A. Debel: "Doli s orožjem je pravo ogledalo sedanjega časa. Ko človek prečita to knjigo, mora nehote pomisliti, da se bližajo človeštvu boljše časi. Kratkotrajno: zelo dobra knjiga.

Dr. Lud. Jakobovnik: To knjigo bi človek najraje poljubil, v čno ura me je pretreslo, ko sem jo prebral.

Stajerski pisatelj Peter Rosegger piše: Sedel sem v nekem gozdu pri Krieglach in sembral knjigo s naslovom "Doli s orožjem". Prebral sem jo dva dneva neprenehoma in sedaj lahko rečem, da sta ta dva dneva nekaj posebnega v mojem življenju. Ko sem jo prebral, sem začel, da bi se prestavilo knjigo v vsak kulturno smisel, da bi jo imela vsaka knjižarna, da bo je tudi v Bolah ne smelo manjkati. Na svetu so družbe, ki razširjajo Sveta Pismo. Ali bi se ne moglo ustanoviti družba, ki bi razširjala ta knjigo?

Henrik Mart: — To je najbolj očarljiva knjiga, kar sem nikoli sedaj bral....

C. Neumann Nefer: — To je najboljša knjiga, kar se jih sploh našli ljudje, ki se borijo za svetovni mir....

Hans Land (na shodu, katerega je imel leta 1890 v Berlinu): "Ne bova glavil knjigo, samo imenoval jo bom. Vsakemu jo bom poslušal. Naj bi tudi ta knjiga našla svoje apostole, ki bi šli čisto kržemsvet in učili vse narode...."

Financi minister Dunajewski je rekel v nekem svojem govoru v poslanski zbornici: Saj je bila pred kratkim v posebni knjigi opisana na pretresljiv način vojna. Knjigo ni napisal noben vojni strokovnjak, noben državnik, pač pa priprosta ženska Berta gl. Suttnerjeva. Prosim vas, posvetite par ur temu delu. Mislim, da se ne bo nikdo več navduševal za vojno, če bo prebral to knjigo.

CENA 50 CENTOV.

Slovenic Publishing Co.,
82 Cortlandt Street, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA" JE EDINI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDRUŽENIH DRŽAVAH. — NAROČITE SE NANJ!

NAZNANILO.

Kojakom v državah Illinois in Wisconsin naznanjamo, da jih bo št obiskal naš zastopnik

M. FRANK MEE
cateri je opravičen pobirati naroč dno za list "Glas Naroda" in is tati pravoveljavna potrdila. Ko akom ga toplo priporočamo. Upravništvo "Glas Naroda".

Prosti nasvet in informacije priseljencem.

"The Bureau of Industrien and Immigration" za državo New York varuje in pomaga priseljencem, ki so bili osleparjeni, oropani ali s katerimi se je slabo ravnali.

Brezplačno se daje nasvete priseljencem, kateri so bili osleparjeni od bankirjev, odvetnikov, trgovcev z zemljišči, prodajalcev parobrodskih listkov, spremljevalcev, kažipotov in posestnikov gostlin.

Daje se informacije v naravnizacijskih zadevah: kako: postati državljani, kjer se oglašiti za državljanske listine.

Sorodniki naj bi se sestali s priseljenici na Ellis Islandu ali pri Barge Office.

DRŽAVNI DELAVSKI DEPARTMENT
(State Department of Labor)
BUREAU OF INDUSTRIES
AND IMMIGRATION.

Urad v mestu New Yorku: 26 East 29th St., odprt vsaki dan od 9. ure zjutraj do 5. popoldne in v sredo zvečer od 8. do 10. ure.

POZOR REJANCI!

JAKOB WAHČIČ,
1092 E. 64th St., Cleveland, O.

ROJAKI NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonij-skih posestev vseh yelesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov na 20tih straneh in vsaka stran je 10 1/2 pri 13 1/2 palca velika
Cena samo 25 centov

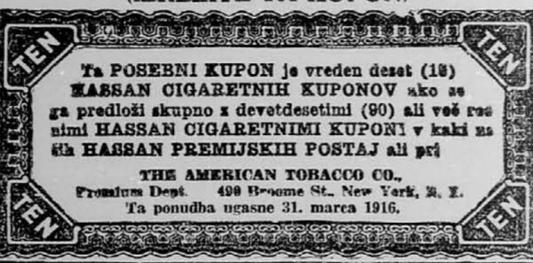
Manjši vojni atlas
obsega devet raznih zemljevidov na 8 straneh, vsaka stran 8 pri 14 palcev.
Cena samo 15 centov.

Vsi zemljevidi so narejeni v raznih barvah, da se vsak lahko spozna. Označena so vsa večja mesta, število prebivalcev, držav in posameznih mest. Ravn otako je povsod tudi označen obseg površine, katero zavzemajo posamezne države.

Posljite 25c. ali pa 15c. v znakmah in natančen naslov in mi vam takoj odpošljemo zaželeni atlas. Pri večjem odjemu damo popust.

Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

ZASTONJ deset (10) HASSAN kuponov (IZREŽITE TA KUPON)

Velika vojna mapa

vojskujočih se evropskih držav, Velikost je 21 pri 28 palcih.
Cena 15 centov.

Zadej je natančen popis koliko obsega kaka država, koliko ima vojakov, trdnjav, bojnih ladij i. t. d.

V zalogi imamo tudi Stensko mapo cele Evrope \$1.50.

Veliko stensko mapo, na eni strani Združene države in na drugi pa celi svet, cena \$1.50.

Zemljevid Primorske, Kranjske in Dalmacije z mejo Avstro-Ogrske s Italijo. Cena je 15 centov.

Pri nas je dobiti tudi velike zemljevide posameznih držav, kakor naprimer od Italije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije in Balkanskih držav. Vsi so vezani v platno in vsak stane 50 centov.

Naročila in denar pošljite na:
Slovenic Publishing Company,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Zanesljivo pride sedaj denar v staro domovino.

Do dobrega sem se prepiral, da dospejo denarne pošiljatve tudi seda, zanesljivo v roke naslovnikom; razlika je le ta, da potrebujejo pošiljatve v sedanjem času 20 do 24 dni.

Torej ni nobenega dvoma za pošiljanje denarjev sorodnikom in znancem v staro domovino.

100 K velja sedaj \$14.80 s poštnino vred.

FRANK SAKSER
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.